

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

สายฝน ชำนาญเรียน

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

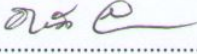
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ สายฝน ชำนาญเรียน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

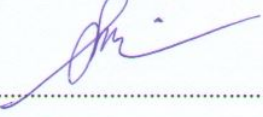
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวิ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวิ)

.....กรรมการ
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ อาจารย์
ที่ปรึกษาหลัก ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.ธนวิน ทองแพง กรรมการ
สอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการดำเนินงาน ทำให้ผู้วิจัย
ทราบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดร.สมุทรา ชำนาญ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายสชาติ วงษ์พิทักษ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะพงนอก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ตลอดจนเพื่อนครูทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ
เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อหน่าย คุณแม่สุรินทร์ ชำนาญเรียน และผู้มีพระคุณ
ทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์
ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทิตาแม่บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน
ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่า
ทุกวันนี้

สายฝน ชำนาญเรียน

58920926: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน/ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 1

สายฝน ชำนาญเรียน: การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (JOB PERFORMANCE ON THE CRITERIA PROFESSIONAL STANDARD OF TEACHERS IN BANKHAI DISTRICT UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ภารดี อนันต์นารี, กศ.ด., สถาพร พุทธิพิศกุล, ปร.ด. 116 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 178 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .40-.84 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงแบบที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58920926: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: JOB PERFORMANCE/ THE CRITERIA PROFESSIONAL STANDARD/
RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

SAIFON CHAMNANRIAN: JOB PERFORMANCE ON THE CRITERIA
PROFESSIONAL STANDARD OF TEACHERS IN BANKHAI DISTRICT UNDER THE
RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. ADVISORY
COMMITTEE: PARADEE ANANNAWEE, Ed.D., SATAPORN PRUETIKUL, Ph.D. 116 P.
2017.

This purpose of this research was to study and compare the job performance on the criteria professional standard of teachers in Bankhai District under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 as classified by sex, work experience and academic standing. The samples of this research consisted of 178 teachers in school under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The instrument employed for the data collection was a set of rating-scale questionnaires 5 level which the discrimination level was .40-.84 and the coefficient reliability was .97. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviation, *t*-test, One-way ANOVA and Scheffe Test.

The results of the study were as follows:

1. The job performance on the criteria professional standard of teachers in Bankhai District under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 in overall and each aspects were rated at high level.

2. The comparing job performance on the criteria professional standard of teachers in Bankhai District under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 as classified by sex in overall and each aspects were significant different at the .05 level except the student quality development was not statistically significant different, work experience in overall and each aspects were not statistically significant different, except the cooperate with others was significant different at the .05 level, academic standing in overall and each aspects were not statistically significant different.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1	10
มาตรฐานวิชาชีพครู.....	14
มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอน.....	33
แนวคิดหลักการพัฒนาบุคลากร.....	35
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	109
ภาคผนวก ง.....	114
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การจัดกลุ่มการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู..... 22
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามเพศ..... 54
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1..... 59
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 โดยรวม..... 60
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง..... 61
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน..... 62
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน..... 63
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการประพฤติปฏิบัติตน..... 65
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น..... 66
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	68
เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	
12	69
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	
13	70
วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	
14	72
เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น.....	
15	73
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะของ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ.....	
16	74
วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ.....	
17	110
ผลค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	
18	115
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นขอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน การศึกษาจึงยังมีบทบาทสำคัญในการเตรียมคนให้เข้าสู่สังคมอนาคตให้มีคุณลักษณะสำคัญของคนในยุคศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษา และเรียนรู้ที่ต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน ในประเด็นหลักที่ 2 คือ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีกระบวนการผลิต และพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาทั้งระบบ โดยกำหนดเป้าหมายความสำเร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของครูที่ได้รับการพัฒนาสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐาน หรือเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้โครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาครูเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 8) การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาคนให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศตามที่ต้องการได้ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2543, หน้า 2) การศึกษานับเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทุกด้าน อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนากำลังคน เพื่อให้ได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาประเทศได้ตรงตามเป้าหมาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทุ่มเทพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปได้ย่อมต้องอาศัยครูเป็นปัจจัยสำคัญ ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตรัสไว้ เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ใจความตอนหนึ่งว่า “แม้ในปัจจุบันเทคโนโลยีจะก้าวหน้า ข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน แต่ไม่สามารถทดแทนครูได้ เพราะการศึกษามีใช่เพียงการรับความรู้ สิ่งสำคัญกว่าคือการฝึกคิด การบ่มนิสัยให้แต่ละคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ยังมีเทคโนโลยีก้าวหน้าเพียงใดก็ต้องการครูที่มีความสามารถมากขึ้นเพียงนั้น ครูต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันโลก จึงจะสามารถอบรมบ่มนิสัยคนในยุคใหม่ได้” ซึ่งจากกระแสพระราชดำรัสที่อัญเชิญมาข้างต้น

นอกจากจะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาในฐานะเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน ให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ เพื่อจะได้ประสบผลสำเร็จมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพทั้งในด้าน ความต้องการขั้นพื้นฐานมีอาชีพมั่นคงมีความปลอดภัยในชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาสังคมและประเทศชาติ ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิรูป การศึกษาของชาติทั้งระบบ โดยเฉพาะการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มี คุณภาพในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการ กูรสภา, 2549)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 7 ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาก็ได้ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาวิชาชีพครูในฐานะเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของชาติในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มี คุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบัน ที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญยิ่งในมาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 ข, หน้า 18) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (5) ในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา วิชาชีพครูให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการ กูรสภา, 2546, หน้า 17)

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาสังคม ในอนาคต เมื่อผู้เรียนมีคุณภาพแล้ว สังคมและประเทศชาติย่อมจะพัฒนาและมีความสุข กูรสภา ในฐานะองค์กรวิชาชีพครูได้พยายามยกระดับ และปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ครูเป็นผู้มีมาตรฐานการสอน โดยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานครู โดยยึดแนวคิดและความเชื่อที่ว่า เพื่อให้ครูพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ การศึกษาและความคาดหวังของสังคม เกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นข้อกำหนดของการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งจะนำไปสู่ผลสำเร็จของบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติ

กิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ดังนั้น ในฐานะที่ครูเป็นอาชีพชั้นสูงในทางสังคม ครูควรมีลักษณะคือการพัฒนาตนเอง ประเมิน ปรับปรุงตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและมุ่งประโยชน์ของสังคมโดยรวม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2539, หน้า 3-4; สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549, หน้า 37-38)

โรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จัดการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนทั้งสิ้น 30 โรงเรียน มีจำนวนครู 330 คน และมีจำนวนนักเรียน 5,534 คน ซึ่งมีทั้งโรงเรียนที่เปิดการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงอย่างต่อเนื่อง ตลอดมา พร้อมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย ซึ่งการที่ผู้เรียนจะมีคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยครูเป็นผู้ชี้แนะ และเป็นแบบอย่างที่ดี แต่จากสถานการณ์ที่ผ่านมา พบว่า ครูในโรงเรียนมีภาระงานมาก การเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนและผู้เรียนน้อยลง จำนวนครูไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการโยกย้ายและเกษียณอายุราชการ จำนวนครูที่ได้รับการแต่งตั้งบรรจุเป็นข้าราชการครูมีจำนวนเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมีข้าราชการครูใกล้เกษียณอายุราชการเพิ่มขึ้นเช่นกัน ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และขาดระบบการพัฒนาคณาจารย์อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการปฏิบัติงานของครูนั้น มีความสัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามภารกิจและหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อนำข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 อันจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาการศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ

คำถามในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ซึ่งมีคำถามการวิจัย ดังนี้

1. การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ แตกต่างกันหรือไม่

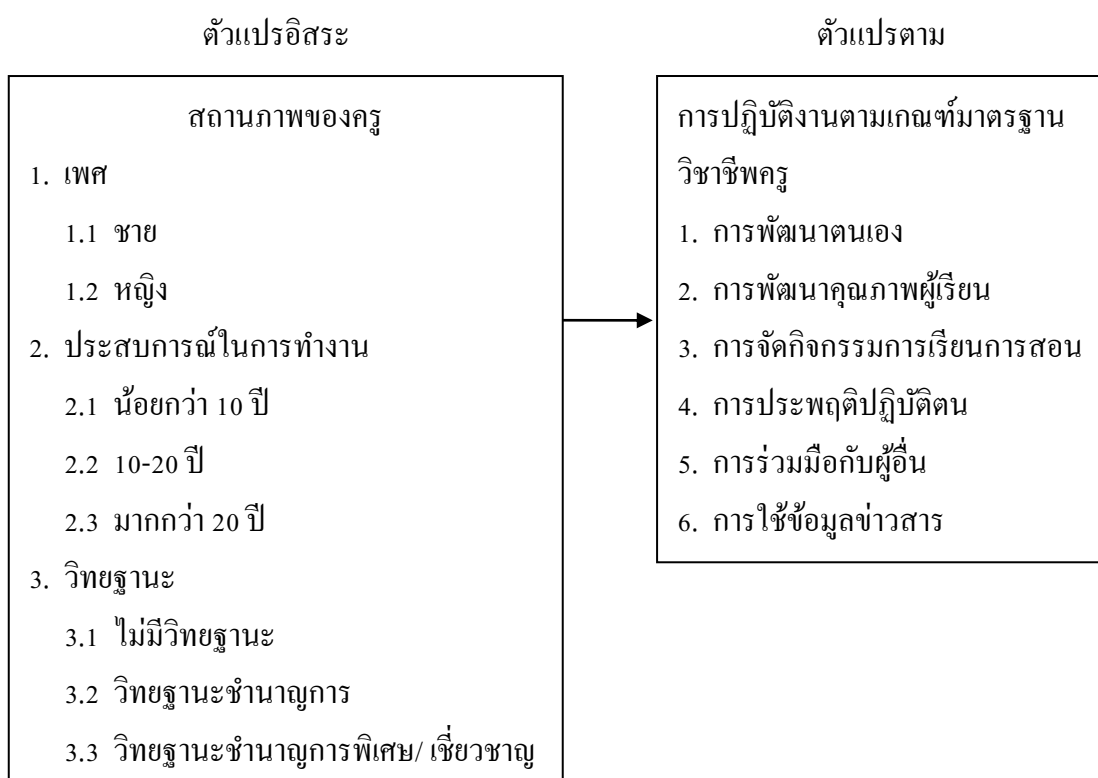
สมมติฐานในการวิจัย

ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 37-38) จำนวน 12 มาตรฐาน โดยมีมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่น

ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสังเคราะห์จัดกลุ่มแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การประพฤติปฏิบัติตน 5) การร่วมมือกับผู้อื่น และ 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาและเปรียบเทียบตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ของการเป็นครูได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา เรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา จำนวน 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549, หน้า 37-38) โดยมีมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสังเคราะห์ จัดกลุ่มแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การประพฤติปฏิบัติตน 5) การร่วมมือกับผู้อื่น 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 330 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจาก

ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดเพศเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

3. ตัวแปรที่วิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.2.2 10-20 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 20 ปี

3.1.3 วิทยฐานะ

3.1.3.1 ไม่มีวิทยฐานะ

3.1.3.2 วิทยฐานะชำนาญการ

3.1.3.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ/ เชี่ยวชาญ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

3.2.1 การพัฒนาตนเอง

3.2.2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.4 การประพฤติปฏิบัติตน

3.2.5 การร่วมมือกับผู้อื่น

3.2.6 การใช้ข้อมูลข่าวสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง การแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2549 ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาตามปัญหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้าน

1.1 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ครูมีความพยายามที่จะให้ตนเองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู มีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพของตน ทั้งการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และวิชาชีพครูได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง

1.2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูสร้างเสริมความเจริญงอกงาม ให้เกิดแก่ผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อย่างสมดุลกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพของคน ในชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูมีการพัฒนาให้ผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูมีแผนการสอนที่จัดมัลประสิทธิภาพ ที่หลากหลาย การเรียนรู้มิได้เกิดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่การเรียนการสอนเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การสอนจึงมุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและสถานการณ์ปัจจุบัน เหมาะกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 การประพฤติปฏิบัติตน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของครูทางกาย วาจา และจิตใจ เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ โดยยึดจรรยาบรรณวิชาชีพ ระเบียบวินัย และจรรยาบรรณของครูอย่างสม่าเสมอ จนเป็นที่ยอมรับ เลื่อมใส ศรัทธา เป็นแบบอย่างที่ดี แก่บุคคลทั่วไป

1.5 การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง การที่ครูมีการใช้ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้อื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนบรรลุ เป้าหมายตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 การใช้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ครูมีการใช้ความพยายามในการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสภาพของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศด้านวิชาชีพครู การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล และสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางการเรียนการสอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

3. เพศ หมายถึง ครูที่มีความเป็นชาย และความเป็นหญิง ตามสภาวะชีววิทยา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียน อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่การสอนของครู ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนน้อยกว่า 10 ปี

4.2 10-20 ปี หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนตั้งแต่ 10 ปี ถึง 20 ปี

4.3 มากกว่า 10 ปี หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนมากกว่า 20 ปี

5. วิทยฐานะ หมายถึง ระดับตำแหน่งความรู้ ความสามารถของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้านการสอนในวิชาชีพครู ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 ไม่มีวิทยฐานะ หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วย และตำแหน่งครู ได้รับเงินเดือนอันดับ ครูผู้ช่วย และอันดับ คศ.1

5.2 วิทยฐานะชำนาญการ หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.2 และได้รับเงิน วิทยฐานะครูชำนาญการ

5.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ หมายถึง ครูในอำเภอบ้านค่าย ที่ปฏิบัติ หน้าที่ด้านการสอนมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.3 และอันดับ คศ.4 และได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และได้รับเงินวิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ

6. โรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 หมายถึง การจัดแบ่งเขตพื้นที่ การศึกษา การปกครองที่จัดแบ่ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อบริหาร และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเขตพื้นที่บริการ จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอ บ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. มาตรฐานวิชาชีพครู
3. มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา
4. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอน
5. แนวคิดหลักการพัฒนาบุคลากร
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นองค์การทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 วรรคสอง “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษามีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา” และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 4 ได้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และ
- 7) กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 1/24 ถนนท่าประดู่ ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง รหัสไปรษณีย์ 21000 มีพื้นที่ดูแลและรับผิดชอบ ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา สถานศึกษาของรัฐ จำนวน 115 แห่ง 1 สาขา สถานศึกษาเอกชน 33 แห่ง จำนวนโรงเรียน 116 แห่ง จำนวนนักเรียนในสังกัด (รวมเอกชน) รวมทั้งสิ้น 71,230 คน จำนวนบุคลากรในสังกัด รวมทั้งสิ้น 2,093 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีทิศทางการพัฒนาการศึกษา ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558)

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นองค์กรชั้นนำในการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน บริการเป็นเลิศ ผู้ประชาคมอาเซียน

นิยามวิสัยทัศน์

องค์กรชั้นนำ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีการบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีเครือข่ายทางการศึกษา ใช้ ITC เป็นเครื่องมือในการบริหาร จัดการและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ทันสมัย

บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 บริหารจัดการโดยยึดมาตรฐานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวง มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐาน และนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บริการเป็นเลิศ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเต็มใจบริการ งานในหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องเท่าเทียมและเป็นกัลยาณมิตร

ผู้ประชาคมอาเซียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดจัดการเรียนรู้ที่เน้นบริบทของประเทศ ในประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาสังคม ประเพณีวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ อาชีพ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เพื่อสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือ การแลกเปลี่ยน การแข่งขันพร้อมสู่ ประชาคมโลกต่อไป

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้เรียน มีคุณภาพตามมาตรฐาน เน้นการศึกษาสู่อาชีพ และมีศักยภาพในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน ผู้ประชาคมโลก

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

3. พัฒนาบุคลากรให้เกิดความตระหนัก จิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี

4. ส่งเสริมระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้าง ความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์ (Goal)

1. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และผู้เรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อน การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เน้นการบริหารแบบมี ส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่บุคลากร และสถานศึกษา

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

สืบเนื่องจากนายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติ โดยมีนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย เป็น 5 นโยบายทั่วไป 7 นโยบายเฉพาะ และ 10 นโยบายเร่งด่วน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้มีความเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนด จุดเน้นเพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โดยใช้งบประมาณที่ได้รับ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 3 จุดเน้น และในแต่ละจุดเน้นจะกำหนด ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1. จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล

1.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ปรงอดอง สมานฉันท์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

1.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

เป็นรายบุคคล

2. จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ครูได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

2.2 พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

2.4 องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครู ภาระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุมีความสามารถ สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

3. จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

3.1 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม และการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน

3.2 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน

มาตรฐานวิชาชีพครู

ความหมายเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 15) ได้กำหนดให้วิชาชีพ (Professional) เป็นอาชีพให้บริการแก่สาธารณชน ที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเป็นการเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่น และมีมาตรฐานในการประกอบอาชีพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องฝึกรูปแบบ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบวิชาชีพ ต่างจากอาชีพ (Career) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องทำให้สำเร็จ โดยมุ่งหวังค่าตอบแทนเพื่อการดำรงชีวิตเท่านั้น

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดว่า “วิชาชีพ” หมายถึง วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา ที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษานในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ และได้กำหนดว่า “ครู” หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา ที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

โดยทั่วไป มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานอาชีพมีคุณภาพสูงสุด สำหรับความหมายของคำว่า มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ตามข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

ราชบัณฑิตยสถาน (2559) ได้ให้ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

เกณฑ์ หมายถึง หลักที่กำหนดไว้

มาตรฐาน หมายถึง สิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู คือ หลักการข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติที่พึงประสงค์ในหน้าที่ครู ที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูนำไปสู่การพัฒนาตน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาเด็ก พัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า มาตรฐานวิชาชีพครูจึงทำให้ผู้เรียนผู้ปกครอง และสังคมมีความเชื่อมั่นต่อการประกอบวิชาชีพครู ว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการด้านการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ

ความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู

“ครู” เป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้มาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพครูให้ดำรงไว้ซึ่งความถูกต้อง มีเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ เพื่อให้ครูเป็นผู้สามารถนำพาประชาชนของชาติไปสู่การพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างยั่งยืน มั่นคง และปลอดภัย ในปัจจุบันการสร้างคุณธรรม และรับผิดชอบในหน้าที่ (Accountability) ของครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ถือเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้น ๆ ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ

งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศสนับสนุนว่าการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูนั้นมีผลต่อ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการประสบความสำเร็จในชีวิตของผู้เรียน (Carlson & Westat, 2004; Mayera, Mitchell, Macdonald, & Bell, 2005; Muller & Burdette, 2007) 2) การประกันคุณภาพสถานศึกษา และ 3) การปรับปรุงนโยบายการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาที่ผลิต

บัณฑิตในสาขาวิชาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งทั้งสามประการนี้ นำไปสู่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในภาพรวม มาตรฐานที่ชัดเจนจะช่วยให้สามารถ ตรวจสอบคุณภาพครูได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, หน้า 167-168) ได้กล่าวถึงความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู โดยนำเกณฑ์มาตรฐานของงานวิชาชีพชั้นสูง เปรียบเทียบกับอาชีพครู ดังนี้

1. การยอมรับเป็นอาชีพตลอดชีวิต (Life-long career commitment) อาชีพครูเมื่อบุคคลใด ได้มีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ทางการสอนด้วยความศรัทธาและตั้งใจจริงแล้ว จะมีความรู้สึกมั่นคง และปลอดภัยในการทำงานไปตลอดชีวิต

2. ให้บริการสังคม (Social service) การสอนเป็นการให้บริการสังคมอย่างแท้จริง การให้บริการของครูนั้น ส่วนใหญ่กระทำกับผู้เรียนมากกว่ากับบุคคลอื่น ๆ ครูจะพยายามช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้มีชีวิตที่ดีขึ้น การให้บริการของครูต่อผู้เรียน ในทำนองนี้ จึงไม่แตกต่างไปจากการที่แพทย์และพยาบาลพยายามรักษาคนไข้ให้มีสภาพกลับคืน ไปสู่การมีสุขภาพที่ดีงาม

3. ใช้วิธีการทางปัญญา (Intellectual techniques) วิชาชีพครูเข้าเกณฑ์ข้อนี้แน่นอน เพราะการสอนเป็นงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางปัญญามากกว่าอย่างอื่น และงานของครูทุกระดับนี้ ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการเตรียมผู้ที่ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ ทุกอาชีพ ดังนั้น จึงพออนุมาน ได้ว่า วิชาชีพครูเปรียบเสมือน “แม่ของวิชาชีพ” ต่าง ๆ

4. มีจรรยาบรรณ (Code of ethics) วิชาชีพทุกชนิดจะต้องมีจรรยาบรรณสำหรับ คอยควบคุมความประพฤติผู้ประกอบวิชาชีพ หรือมีไว้สำหรับให้สมาชิกได้ถือปฏิบัติตาม เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านส่วนตัวของผู้ประกอบวิชาชีพ และเพื่อความเจริญก้าวหน้า ของวิชาชีพนั้น ๆ

5. ความมีอิสระในการตัดสินใจตามสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพ (Independent judgement relative to profession performance) การมีอิสระในการตัดสินใจหรือความเป็นอิสระ ของผู้ประกอบวิชาชีพนี้ เป็นลักษณะของงานวิชาชีพเช่นเดียวกัน ครูย่อมมีอิสระในการสอน การสอบ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนตามความเหมาะสม

6. ใช้ระยะเวลาในการศึกษาอบรมยาวนาน (Profession training or requires extended profession preparation) งานอาชีพที่ได้ชื่อว่าเป็นวิชาชีพ ต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีความรู้ ความชำนาญมากเป็นพิเศษ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาอบรมยาวนาน หรือใช้เวลาในการเตรียมการมากเป็นพิเศษกว่าอาชีพทั่วไป โดยปกติจะใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี หลังจบชั้นมัธยมศึกษา

7. มีการฝึกอบรมประจำการอย่างต่อเนื่อง (Continuous in service growth) เนื่องจากความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพต้องศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัย วิชาชีพครูก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีการพัฒนาตัวครูอยู่เสมอ ด้วยการจัดให้มีการฝึกอบรมประจำการอย่างต่อเนื่อง

8. มีองค์กรพิทักษ์ประโยชน์ (Profession organization) อาชีพชั้นสูงทุกอาชีพจะมีองค์กรควบคุมดูแลและพิทักษ์ประโยชน์ให้แก่สมาชิกในสถาบันวิชาชีพของตน สำหรับวิชาชีพครู มีองค์กรพิทักษ์ประโยชน์ของครู เรียกว่า “คุรุสภา”

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 16) ได้กล่าวว่า วิชาชีพทางการศึกษา นอกจากจะเป็นวิชาชีพชั้นสูงเช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ เช่น แพทย์ หนายความ วิศวกร สถาปนิก พยาบาล สัตวแพทย์ ฯลฯ ซึ่งจะต้องประกอบวิชาชีพเพื่อบริการต่อสาธารณชน ตามบริบทของวิชาชีพนั้น ๆ แล้วยังมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ดังนี้

1. สร้างพลเมืองดีของประเทศไทย โดยการให้การศึกษารับพื้นฐานที่จะทำให้ประชาชนเป็นพลเมืองดีตามที่ประเทศชาติต้องการ
2. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ จากคนรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งให้มีการรักษาความเป็นชาติไว้อย่างมั่นคงยาวนาน

สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์คุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ และมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนของชาติ ครูเป็นผู้เสริมสร้างให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งนับว่าเป็นการเตรียมเยาวชนของชาติให้มีประสิทธิภาพและเป็นพลเมืองดีของสังคมในอนาคต ครูจึงควรพัฒนาทักษะวิชาชีพของตนเอง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อวิชาชีพครู ดังนั้น มาตรฐานวิชาชีพครูจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาครูอย่างยั่งยืน

ขอบข่ายของมาตรฐานวิชาชีพครู

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 19-20) ได้กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษา เป็นวิชาชีพควบคุม นับเป็นความก้าวหน้าของวิชาชีพทางการศึกษา และเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้น อันจะเป็นผลต่อผู้รับบริการทางการศึกษาที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งจะทำให้วิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา มีเกียรติ และศักดิ์ศรีในสังคม พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
- 1.1.2 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.1.3 การจัดการเรียนรู้
- 1.1.4 จิตวิทยาสำหรับครู
- 1.1.5 การวัดและประเมินผลการศึกษา
- 1.1.6 การบริหารจัดการในห้องเรียน
- 1.1.7 การวิจัยทางการศึกษา
- 1.1.8 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- 1.1.9 ความเป็นครู

1.2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- 1.2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

2. มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู กล่าวว่า ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

- 2.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- 2.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
- 2.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 2.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 2.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
- 2.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 2.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- 2.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- 2.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- 2.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

2.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3. มาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพ กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังนี้

3.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

3.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ประกอบด้วย

3.3.1 ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

3.3.2 ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3.3.3 ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกายวาจา และจิตใจ

3.3.4 ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

3.3.5 ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

3.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

3.5 จรรยาบรรณต่อสังคม พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สรุปได้ว่า การพัฒนาการศึกษาจะสำเร็จได้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการเพิ่มพูนคุณภาพครู และระดับฝีมือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการลงมือทำงาน ถ้าอยู่ในการควบคุมของครูที่มีความรู้ความสามารถสูงย่อมชำนาญในการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือทำเอง ประเมินได้เอง ซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างแท้จริง แต่ถ้าครูมีความสามารถต่ำก็จะเป็นแต่เพียงผู้บอกความรู้ นั้น ผู้เรียนก็เกิดแต่ความรู้ ความจำ มีนิสัยในการท่องจำ คอยฟังตามคำบอกจากครู ตัดสินใจเองไม่เป็น นำไปสู่คุณภาพ ประชากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ด้วยความตระหนักในความสำคัญของครูดังกล่าวมานี้ ครูสภาจึงได้

ตั้งกรรมการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานและระดับคุณภาพของครูขึ้น แล้วส่งให้กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเป็นเกณฑ์ของกระทรวง เพื่อให้มีการพร้อมใช้ อันจะเกิดผลดีต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง

มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 37-38) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นเกณฑ์การปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครู จำนวน 12 ข้อ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วม กิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียน การสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายาม อย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน ที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถ นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาศือการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพ ความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยม และนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
 2. เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ
 3. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน
 4. ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
- มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกการประพฤติปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไปการแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง
- มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น
- มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ
- มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม
- มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาส ในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแค้นแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

ผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์สาระมาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าวแล้วสามารถสรุปได้ 6 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่ม โรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย จึงได้สรุปจัดกลุ่มการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ และมาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ 4) การประพฤติปฏิบัติตน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 5) การร่วมมือกับผู้อื่น ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และ 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา รายละเอียดปรากฏ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดกลุ่มการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู

กลุ่มการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครู	เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา
1. การพัฒนาตนเอง	มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน
	มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
	มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
3. การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง
	มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครู	เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา
	มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้น ผลลัพท์ที่ให้แก่ผู้เรียน
	มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ ทุกสถานการณ์
4. การประพศติปฏิบัติตน	มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า 1) การพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 1 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 7 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 12 4) การประพศติปฏิบัติตน สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 8 5) การร่วมมือกับผู้อื่น สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 และ 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาในมาตรฐานที่ 11

ซึ่งสาระสำคัญของกลุ่มการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง

ความหมายของการพัฒนาตนเอง

ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์ (2544, หน้า 38) กล่าวว่า การพัฒนาครูอาจารย์ หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้อาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ ความสามารถ ทักษะและเจตคติ ที่จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพของครู คุณาจารย์ ให้ดำเนินการกิจของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงาน หรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

สุวัฒน์ งามยิ่ง (2547, หน้า 31) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของครู และได้สรุปลักษณะของครูไว้ข้อหนึ่งว่า ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง สนใจใฝ่รู้ และศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ รู้จักเพิ่มพูนวิถีสอนของตนเอง พยายามคิดค้นทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และพัฒนาชุมชนด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ทั้งการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และวิชาชีพครูได้รับการยกย่องเป็นวิชาชีพชั้นสูง

ลักษณะของการพัฒนาตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2541, หน้า 77) ได้รายงานเกี่ยวกับมาตรการในการพัฒนาครูตลอดจน บุคลากรทางการศึกษาได้ว่า ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะ จรรยาบรรณในอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้ทุนสนับสนุนเพื่อการศึกษาการวิจัย ฝึกอบรม ศึกษาดูงานในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

ลำลี รักสุทธิ (2543, หน้า 15-16) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นครูที่มีความรู้ทันสมัยทันโลก ครูมีวิธีการแสวงหาความรู้ ดังนี้

1. ตระเวนหาความรู้จากห้องสมุด ห้องสมุดคือแหล่งความรู้ ขุมทรัพย์ ขุมปัญญา ที่ครูควรเข้าไปค้นหาความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายมหาศาล ซึ่งห้องสมุดที่สามารถจะให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูได้ดีที่สุด คือ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัด และหอสมุดแห่งชาติ
2. ตระเวนหาความรู้จากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ ครูต้องการความรู้ในเรื่องใด นอกจากจะศึกษาจากเอกสารตำราแล้ว หากต้องการความละเอียดอ่อนของเนื้อหา ควรตระเวนออกหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์หรือผู้นำไปปฏิบัติแล้วได้ผล เช่น คุรุติในสาขาต่าง ๆ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันต่าง ๆ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ครูต้องทำตนให้เป็นคนพร้อมอยู่เสมอ และพร้อมที่จะเติมเต็มทุกเมื่อ

3. ตระเวนหาความรู้จากแหล่งอบรม สัมมนา ทุกวันนี้หน่วยงานราชการและเอกชนต่าง ๆ จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ ครูที่ต้องพัฒนาตนเองควรเข้ารับการอบรม เพื่อนำความรู้ความเข้าใจมาพัฒนางานปรับปรุงตนเอง ซึ่งจะลงไปสู่ผู้เรียน ผลพลอยได้ก็หมายถึง ตัวครูเอง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะการพัฒนาตนเอง หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทางการปฏิบัติงาน โดยการแสวงหาความรู้จากที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา นอกจากจะแสวงหาความรู้แล้วต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียดในเรื่องที่ศึกษาด้วย และเมื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติเกิดผลดีเป็นที่ประจักษ์ ก็ทำการเผยแพร่ผลงานเพื่อให้บุคคล ที่สนใจสามารถนำไปปฏิบัติต่อได้

2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ความหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เยาวยา เดชะคุปต์ (2540, หน้า 13) กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ คน โดยเน้นการพัฒนาตามความสามารถ ของส่วนบุคคล ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่แตกต่างออกไปอย่างน้อย 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ สำหรับเด็กปกติ ยุทธศาสตร์สำหรับเด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ และยุทธศาสตร์สำหรับเด็ก ที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2541, หน้า 5) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนว่า กระบวนการเรียนการสอนให้คนเกิดการเรียนรู้เป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา การมุ่งพัฒนาคน ให้สมบูรณ์มีความสุข ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม การมีความสุข ทั้งทางด้าน จิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคมนั้น หมายถึง การมีความสุขที่เป็นองค์รวมทุกช่วงชั้น เน้นความสัมพันธ์ ด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญาและสังคม ซึ่งประสานกลมเกลียวทุกด้านจนเกิดภาวะ ที่พอดี สามารถดำรงอยู่ดำเนินไปได้ด้วยดี

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไว้ในมาตรฐานที่ 3 ว่าการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายาม อย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็น ระบบ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การบวนการต่าง ๆ ที่พัฒนาความรู้ความสามารถให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพของชาติอันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ลักษณะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สุภาภรณ์ มั่นเกิดสุข (2546, หน้า 117) กล่าวว่า การศึกษาของเรามุ่งเน้นการแข่งขัน ส่งเสริมเฉพาะด้าน สติปัญญา ความเฉลียวฉลาดด้านความคิด หรือ IQ จนลืมส่งเสริมพัฒนา สติปัญญาทางอารมณ์ หรือ EQ และระดับสติปัญญาทางศีลธรรม หรือ MQ ลักษณะการจัดการศึกษาดังกล่าวจะเป็นแบบนี้ เริ่มต้นตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา ลักษณะบุคลากรทางการศึกษาก็ไม่ต่างจากเด็ก ต่างไขว่คว้าพัฒนาหาความเก่งให้กับตนเอง จนขาดความดี ความสุข ไม่สอดคล้องกับชีวิตจริง จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาและประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ประเด็นที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22)

สุวิมล ว่องพานิช (2546, หน้า 73) ได้กล่าวว่า การรายงานผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะสื่อสารผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามการตัดสินใจของครู และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียน การรายงานผลการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนควรกำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากรายงานก่อนที่กำหนดรูปแบบรายงาน

ชาติรี สำราญ (2547, หน้า 11) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ต้องประเมินผลการทำงานตามแบบแผน บทเรียนที่เกิดขึ้นทุกขณะ คือครูที่แท้จริงของผู้เรียน การเรียนรู้ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า พิสูจน์หาความจริงจากการกระทำที่นำไปสู่บทสรุปในตำราวิชาการ ผู้เรียนจะไม่ใช้ทฤษฎีความทรงจำจากบทเรียนของครู บทเรียนทุกตอนครูคือผู้ร่วมเรียนกับผู้เรียน บทบาทของครูไม่ใช่ผู้สอน ครูคือผู้ร่วมเรียนรู้ เพื่อที่พร้อมจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันและกันได้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยมีแบบแผน สามารถรายงานผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ ซึ่งครูมีเทคนิคการสอนหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการจูงใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าในอาชีพ และการดำรงชีวิต

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540) ได้มีคำอธิบายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบ

ผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 107) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้จากการจัดมวลประสบการณ์ที่กลากหลาย คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติจริง สรุปเป็นความความรู้ใหม่และเกิดความภูมิใจต่อความสำเร็จของตน ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก จัดสถานการณ์ แหล่งความรู้และสื่อที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

เพียว์ ยินดีสุข และพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2553, หน้า 21) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นวิธีการที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทิสนา แคมมณี (2557, หน้า 120) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน และประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะต่าง ๆ โดยที่ครูเป็นเพียงผู้ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น และเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสอนที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต และสถานการณ์ปัจจุบันอย่างเหมาะสม

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ธำรง ชูทัพ (2543, หน้า 3) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมให้ได้มากที่สุด จนเกิดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงาน กระบวนการดังกล่าวอยู่ภายใต้การให้กำลังใจ และคำแนะนำของครู เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี มีความสุข พร้อมกับได้รับผลการเรียนรู้ในรูปแบบความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ผลงาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2544, หน้า 31) สรุปได้ว่า ครูจะต้องเลือกเทคนิค วิธี กลวิธี รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี เป็นไปตามธรรมชาติ สนุก ไม่น่าเบื่อ ยืดหยุ่น หลากหลาย ทำท่ายความสามารถ สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น อยากเรียน อยากทำ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความสุข ที่สำคัญความรู้ที่ผู้เรียน ได้รับทั้งหมดนั้นออกมาจากผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้า แสวงหาคำตอบของสิ่งต่าง ๆ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน จนสามารถสรุปเป็นหลักการและนำไปสู่การปฏิบัติในสภาพจริงของ ชีวิตประจำวัน

สมคิด ศิลป์ประกอบ (2548, หน้า 65) กล่าวว่า ระบบการเรียนรู้ทั้งครูและนักเรียน ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ การสอนของครูต้องเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ของผู้เรียนก็ไม่เหมือนเดิม ถ้าเราสังเกตกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน จะได้เห็นกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงการเรียนในห้องเรียน การสอนบรรยายความรู้ให้ผู้เรียนฟังหน้าชั้นเรียน อาจมีอยู่บ้างแต่จะเป็นบางครั้งบางเนื้อหา ที่เหมาะสมแก่การอธิบายให้เข้าใจ แต่ในช่วงโม่งเรียนส่วนใหญ่ไม่เหมือนเดิม ผู้เรียนควรได้ค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียนที่จัดเป็นแหล่งเรียนรู้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ ที่ครูดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วน ครูต้องมีความรักเมตตา เอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะต่าง ๆ พร้อมทั้งการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

4. การประพุดิปฏิบัติตน

ความหมายของการประพุดิปฏิบัติตน

สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12 (2543, หน้า 68) ได้ให้ความหมายของการมีคุณธรรม ประพุดิปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การประพุดิ ปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีและเป็นประ โยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และมุ่งมั่น ในการทำความดีอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และภาคภูมิใจ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ศิษย์

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพุดิ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพ ท่วงไป การแต่งกาย กิริยาวาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ ผู้เรียนเลื่อมใส ศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การประพฤติปฏิบัติตน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของครู ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ อย่างเหมาะสมเป็นประจำ โดยยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ ระเบียบวินัย ของครูอย่างสม่ำเสมอ จนเป็นที่ยอมรับเลื่อมใส ศรัทธา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

ลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตน

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2542, หน้า 4) ได้กล่าวถึงครูตามพระบรมราโชวาทที่พระราชทานให้กับคณะครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในโอกาสเข้ารับพระราชทานรางวัล มีใจความตอนหนึ่งว่า “สำหรับครูนั้น ก็จะต้องทำตัวให้เป็นที่รัก เป็นที่เคารพ เป็นที่เชื่อใจของนักเรียน คือ ข้อแรก ต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำ ชำนาญทั้งในด้านวิชาความรู้ และวิธีสอนทั้งปวงได้ โดยถูกต้อง กระจ่างชัดและครบถ้วน อีกข้อหนึ่งต้องทำตัวให้ดีคือต้องมีความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความเข้มแข็งและอดทน ให้ปรากฏชัดเจนเคยชินเป็นปกติวิสัย เด็ก ๆ จะได้เห็นได้เข้าใจในคุณค่าของความรู้ในความคิด และในตัวของคุณครูเองอย่างซาบซึ้ง และยึดถือเป็นแบบอย่าง การกิจของครูคือการให้การศึกษาที่จะบรรลุตามที่มุ่งหวัง”

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 135) ได้กล่าวถึงพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในเรื่องแนวโน้มนโยบายการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ในทศวรรษหน้า ใจความตอนหนึ่งว่า “จริยศึกษา คือ การสอนให้มีคุณธรรม คุณธรรมทางศาสนา ที่สำคัญควรฝึกอบรมให้มีในตน คือ การรู้จักถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เอื้อเฟื้อกันตามวาระอันควร มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีสำนึกต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะต้องอยู่ร่วมกัน ต้องสำนึกถึงส่วนรวมก่อน ควรเคารพในสิทธิและปัญญาของผู้อื่น เรื่องจริยธรรมไม่ใช่สิ่งที่ได้ง่าย ๆ ต้องใช้เวลาในการปลูกฝังกลมกลืนตั้งแต่เด็ก จริยศึกษาเป็นเรื่องของการปฏิบัติ ครูต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างก่อน จึงจะช่วยให้การปลูกฝังจริยศึกษาประสบผลสัมฤทธิ์ที่ดีได้”

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมสำคัญของครู ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ที่ปฏิบัติเป็นปกติ เพื่อให้เกิดความน่าเคารพ น่าเชื่อถือ ศรัทธา เคารพในสิทธิของผู้อื่น จนได้รับการยกย่อง ยอมรับผลกระทบทที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ

5. การร่วมมือกับผู้อื่น

ความหมายของการร่วมมือกับผู้อื่น

สุเมธ พิมพะ (2542, หน้า 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ของรัฐ โดยเริ่มตั้งแต่การตัดสินใจว่าจะทำอะไรคือปัญหา และความต้องการและประชาชน เป็นผู้คิดริเริ่มดำเนินการเอง อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จของแผนงานหรือโครงการ

อูร์ แพร์ (2544, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือส่วนรวม

มนตรี บุญดี (2544, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจเอง คิดค้นปัญหาและดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งได้กระทำตามความต้องการของตนในสภาวะของสังคมในขณะนั้น เพื่อที่จะพัฒนาตนเองและสงวนรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลในสังคมด้วย โรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก โรงเรียนและชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผน การวางแผนนโยบาย แก้ปัญหา และการประเมินผลของโรงเรียนเอง การศึกษาจึงไม่ควรเป็นของนักศึกษาหรือนักวิชาการเท่านั้น ประชาชนควรมีส่วนร่วมกันกำหนดวางแผนงานของโรงเรียนด้วย โดยยึดถือความต้องการของชุมชน นำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

Gustavo (1992, p. 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น โดยปกติทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่าหมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือส่วนรับผิดชอบ หรือการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนในการรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540) ได้มีคำอธิบายการร่วมมือกับผู้อื่นไว้ว่า ในมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น และในมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง การใช้ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถของผู้อื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการร่วมมือกับผู้อื่น

พวงรัตน์ เกสรแพทย์ (2543, หน้า 161) กล่าวว่า การปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีผู้ร่วมงานตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันทำงานนั้น แต่ละคนต่างมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน

โดยการทำงานจะเกิดขึ้นจากการประสานความรู้ ความคิด และความสามารถจนงานสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การทำงานลักษณะนี้เป็นลักษณะของการทำงานเป็นทีม

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2543, หน้า 8-10) เสนอแนะว่า คนแต่ละคน ไม่ได้เก่งทุกเรื่อง หรือทำทุกอย่างได้ ต้องร่วมมือกันทำงานประสานกันอย่างเป็นระบบ กำหนดและปฏิบัติหน้าที่ ให้ถูกต้องชัดเจน เปรียบเสมือนทีมฟุตบอลที่ดีความสำเร็จของทีมย่อมมาจากการที่มีผู้สนับสนุนที่ดี ผู้ฝึกสอนดี ผู้เล่นดี และทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองได้ดี หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานในลักษณะเก่งคนเดียว ให้ความสำคัญและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ให้เกียรติและปรับสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานรวมทั้งผู้บังคับบัญชา

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545, หน้า 10-12) กล่าวถึงภาระหน้าที่ของครูไว้ 5 ภารกิจ โดยเฉพาะภารกิจที่ 5 คือ หน้าที่ในการแสวงหาความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน สถาบัน และแหล่งเรียนรู้ ครูควรมีความสามารถ 2 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล ชุมชน สถาบันและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล ชุมชน สถาบันและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม โดยเฉพาะครูทุกคนจะต้องปฏิญาณตนในวันครูซึ่งตรงกับวันที่ 16 มกราคม ของทุกปี ว่า ข้อ 1 ข้าจะบำเพ็ญตนให้สมกับได้ชื่อว่าเป็น ครู ข้อ 2 ข้าจะตั้งใจฝึกสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ และข้อ 3 ข้าจะรักษาชื่อเสียงของคณะครูและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 10) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ตามมาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลในชุมชน และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน มีการจัดการศึกษาชุมชน การแสวงหาความรู้ การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของการร่วมมือกับผู้อื่น ครูควรมีความมุ่งมั่น พัฒนางานและสถานศึกษาอย่างเป็นระบบจนเป็นนิสัย ซึ่งได้แก่ การร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ ยอมรับความคิดเห็นและความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาเพื่อนร่วมงาน โดยยึดความสามัคคีเป็นหลัก ยอมรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ

6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร

ความหมายของการใช้ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของการแสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข่าวสาร ตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนา สังคมได้อย่างเหมาะสม

Higgins (1986, p. 1) ได้กล่าวว่า ระบบการจัดการข้อมูลข่าวสาร (Management information system) เป็นระบบที่จัดหาสารสนเทศให้แก่ผู้บริหารตามความต้องการของแต่ละคน ในองค์กร เพื่อการตัดสินใจวางแผนและควบคุมงานตามขอบเขตของแต่ละคนในองค์กร เพื่อการตัดสินใจวางแผนและควบคุมงานตามขอบเขตความรับผิดชอบในส่วนของตน จากแนวคิด ดังกล่าวสรุปว่า การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การใช้ความพยายาม ในการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสภาพของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศ ด้านวิชาชีพครู การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล และสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานและสังคมได้อย่างเหมาะสม

ลักษณะของการใช้ข้อมูลข่าวสาร

รุ่ง แก้วแดง (2540, หน้า 14-18) ได้เขียนตามบทความของแนวคิดของ Bill Gates ไว้ว่า โรงเรียนทุกแห่งจะปฏิวัติระบบการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยได้เสนอ ความคิดเห็นในเรื่องของการศึกษาไว้ว่า

1. การเรียนมิได้มีเฉพาะในห้องเรียน โดยเฉพาะทางด่วนข้อมูล (Information superhighway) ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการศึกษามนุษย์
2. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การเรียนที่ตอบสนองรายบุคคล
4. การเรียนโดยใช้สื่อประสมจะช่วยให้เด็กเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเอง
5. บทบาททางด่วนข้อมูลกับการสอนของครู ปัจจุบันครูต้องทำงานหนักเพื่อเตรียม การเรียนการสอนตลอดเวลา แต่ระบบเครือข่ายข้อมูลจะทำให้ได้ครูที่สอนเก่งจากที่ต่าง ๆ มากมาย มาเป็นต้นแบบ และสิ่งที่ครูสอนนั้นแทนที่จะกับเด็กเพียงกลุ่มเดียว ก็สามารถสร้างเวบไซต์ (Website) ของตนเองหรือของโรงเรียนขึ้นมา เพื่อเผยแพร่ออกไปให้โรงเรียนอื่นใช้ด้วย ทางด่วน ข้อมูลที่สร้างขึ้นสามารถใช้สื่อสารระหว่างกันได้ (Interactive network) ซึ่งจะช่วยปฏิวัติการเรียน การสอนได้มาก

6. บทบาทของครูที่เปลี่ยนไป คือ เป็นผู้ฝึกสอน (Coach) เป็นเพื่อน (Partner) เป็นทางออกที่สร้างสรรค์ (Creative outlet) ให้กับนักเรียนและเป็นสะพานสื่อสารเชื่อมโยงระหว่างเด็กกับโลก

7. คอมพิวเตอร์กับความเป็นมนุษย์ ครูกับผู้เรียนอยู่กับคอมพิวเตอร์ร่วมกัน

8. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครู และผู้ปกครองระบบทางด่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์ จะช่วยเชื่อมโยงไปได้อย่างรวดเร็ว เช่น การสร้างอีเมล (e-mail) จากครูไปถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานผลการเรียนของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 22) ให้ความสำคัญกับการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร โดยในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 68 กล่าวว่า ให้มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการร้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของการใช้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การแสวงหาและการใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนางาน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู การใช้เทคโนโลยีโดยครูสามารถวิเคราะห์และจัดระบบข้อมูลเป็นปัจจุบัน ตลอดจนการให้บริการข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอน

ความหมายและบทบาทของครู

ครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้การบริหารและทางการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ความหมายของครู คำว่าครูมีความหมายลึกซึ้งกว้างขวาง มีผู้ให้ความหมายของครูไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2546, หน้า 225) ให้ความหมายคำว่า “ครู” ดังนี้ ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ รั้งสรรค์ แสงสุข (2550, หน้า 38) อติต่อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ให้ความเห็นว่า

ครู คือ ผู้ให้ ผู้เติมเต็ม และผู้มีเมตตา

ครู คือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ

ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จักขวนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี

มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบังความรู้ ควรมีจิตและวิญญาณของความเป็นครู

ครู คือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้องวิเคราะห์ วิจัย วิจาร์ณ และมานุรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ครู คือ ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็มที่โดยไม่มีภารกิจหรือปิดบังไม่ให้ความรู้เต็มที่ ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 ข, หน้า 4) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติคำว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, หน้า 71-78) กล่าวว่า ครูตรงกับคำศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า Teachers และอธิบายความหมายของแต่ละตัวอักษร คือ

T (Teaching) การสอน หมายถึง ผู้อบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ความสามารถ ในวิชาการทั้งปวง

E (Ethics) จริยธรรม หมายถึง ผู้อบรมส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียน

A (Academic) วิชาการ หมายถึง ผู้รับผิดชอบในทางวิชาการทั้งของตนเอง และในด้าน ความเจริญงอกงามของศิษย์

C (Culture heritage) การสืบทอดวัฒนธรรมในทางวิชาการ หมายถึง ผู้สืบทอดมรดก ทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป

H (Human relationship) มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อครูและศิษย์

E (Evaluation) การประเมินผล หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลผู้เรียน

R (Research) การวิจัย หมายถึง ผู้ค้นหาเหตุผลและเป็นนักแก้ปัญหา

S (Service) การบริการ หมายถึง ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและบริการสังคม

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาลูกศิษย์ให้มีความรู้ และประสบการณ์ในเชิงวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สามารถ ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในบริบทชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ ด้วยความเสียสละ พร้อมทั้งอุทิศตน และมีกัลยาณมิตรต่อศิษย์

2. บทบาทของครู เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้อง และเกิดผลโดยตรงต่อผู้เรียนและสังคม มีผู้ให้คำจำกัดความ ดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร (2545, หน้า 111) กล่าวว่า บทบาท คือ การกระทำหรือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้น บทบาทจึงเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมตามตำแหน่งหรือสถานภาพ ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมหรือตามลักษณะของการรับรู้ บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่

วิไลลักษณ์ สายเสน่ห์ และรอบทิศ ไวยสุศรี (2548, หน้า 15) ได้เสนอบทบาทของครูในการสอนที่สำคัญ มี 5 ประการด้วยกัน คือ

1. จัดการสภาพแวดล้อม สื่อ เครื่องมือ เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลาย
 2. วางแผนกิจกรรม ทั้งนี้มีข้อเตือนใจที่สำคัญ คือ “ไม่ลืมความแตกต่างของแต่ละคน”
 3. พัฒนาตัวเองทั้งกายและใจ “ความรู้เป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้ก้าวหน้าไปได้เรื่อย ๆ”
 4. ลงมือสร้างและทำ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด
 - 4.1 ทักษะการแสวงหาความรู้
 - 4.2 ทักษะการศึกษาด้วยตนเอง
 - 4.3 ทักษะการคิด
 - 4.4 ทักษะด้านการจัดการและการทำงานเป็นทีม
 5. ประเมินผลและให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียนหลังจากผู้สอนทราบบทบาทของตนเองแล้ว ผู้สอนจะต้องรู้จักการสร้างสรรค์ความรู้ให้ผู้เรียน มีองค์ประกอบด้วยกัน 3 ส่วน คือ 1) จุดมุ่งหมายหรือความต้องการของผู้เรียน 2) ความรู้เดิมหรือสิ่งที่มีอยู่ของผู้เรียน 3) สารหรือสิ่งใหม่ที่จะเรียนรู้
- จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของครูนั้น หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของครูในการถ่ายทอดหลักวิชา ความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีภูมิรู้ ทรงคุณธรรม มีภูมิธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีได้ โดยสรุป คุณลักษณะของครูที่ดีต้องประกอบด้วย ความรอบรู้สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนา

แนวคิดหลักการพัฒนาบุคลากร

โลกในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าด้านวิทยาการต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารปัจจุบัน บนโลกไร้พรมแดนที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวดเร็วและรุนแรง การศึกษา ยังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการพัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก

ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาดลอดชีวิต การจัดระบบการศึกษาที่สนองตอบ ความต้องการของบุคคล สังคม และประเทศชาติมากเท่าไร หมายถึงการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเพียงนั้นบุคคลสำคัญที่สุดใน กระบวนการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุด ในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับ คุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก วรรณเกียรติ, 2544) ครูเป็นปัจจัย สำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด จากการทดสอบระดับนานาชาติ ประเทศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูง จะมีแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงกว่าขณะเดียวกัน ประเทศที่มีประชากรมีการศึกษาดี มีคุณภาพ จะมีความเป็นประชาธิปไตยและเสถียรภาพ ทางการเมืองและสังคมสูงกว่า (Hanushek & Rivkin, 2010) ทำอย่างไรที่จะให้ครูได้รับการพัฒนา คุณภาพ มีศักยภาพ เป็น “ครูเพื่อศิษย์” อย่างสมบูรณ์ มีทักษะการเรียนรู้ และต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิตของตนเอง ระหว่างเป็นครูเป็นการเรียนรู้ และมีศักดิ์ศรีสำหรับการ เป็นครูเพื่อศิษย์และเพื่อการดำรงชีวิตของตนเอง มีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญในการทำงาน ที่ประกอบด้วย ความรู้ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานที่เน้นทักษะมากกว่าความรู้ (กฤษณพงษ์ กิรติกร, 2557) เปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้น “วิชาเป็นตัวตั้ง” เป็น “เน้นชีวิตผู้เรียนเป็นตัวตั้ง” (ประเวศ วัติ, 2552) หรือมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542) อย่างจริงจัง มีการพัฒนาวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของสังคม (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2555) เป็นครู ที่มีค่า คือ เป็นครูที่ทำงานแต่ไม่ทำเงิน คิดถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ค้นคว้าเพิ่มพูนปัญญา และเปี่ยมไปด้วยเมตตากรุณา (สุมน อมรวิวัฒน์, 2555)

หลักการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้ ของผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2545, หน้า 21-22) เสนอว่า ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำและบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้เอื้อต่อการทำงาน ของครู ให้ครูมีเสรีภาพในการคิด มีโอกาสพัฒนาคุณภาพผลงานและมีเป้าหมายที่ชัดเจน ในการพัฒนาศักยภาพครูในการนำหลักสูตร ไปใช้ โดยการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในวิชา ที่สอน สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และระดับพัฒนาการของผู้เรียนด้วยเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน จนบังเกิดผลตามจุดหมายหลักสูตรและเสริมสร้างประสบการณ์ ทางวิชาชีพให้แก่ครู รวมทั้งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารจึงควรดำเนินการควบคู่ไปกับ

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจัดสรรเวลา และโอกาสที่เหมาะสมรวมทั้งสร้างบรรยากาศการทำงานที่ทำให้ครูเห็นคุณค่าเห็นความสำคัญของตน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาตนเองและการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนต่อไป ดังที่ สุรวุฒิ ยัญญลักษณ์ (2550, หน้า 83-84) ได้ให้ทัศนะว่า การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากร ถือเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการปฏิรูปครู ต้องให้ความสำคัญกับสมรรถนะไว้ในทุกกระบวนการของการบริหารทรัพยากรบุคคล ทิศทางการบริหารบุคลากรแนวใหม่ ในสถานศึกษาจะเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพที่การกำหนดมาตรฐานความสามารถ ซึ่งส่งผลให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จะต้องมีการประเมินผลที่สามารถแปรกลยุทธ์ของสถานศึกษา ไปสู่การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด จึงจำเป็นต้องปรับระบบบริหารงานบุคคลให้มีทิศทางที่ชัดเจนและปรับเปลี่ยนให้มีความสามารถตามที่ต้องการ โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะที่สนับสนุนต่อความสำเร็จของสถานศึกษา และคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของงาน นอกจากนี้ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2550, หน้า 47-48) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลทางการศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อที่จะได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพตามที่องค์กรวิชาชีพได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สมรรถนะหมายถึง ลักษณะที่อยู่ค่อนข้างลึกและเหนียวแน่นของบุคลิภาพของบุคคลหนึ่ง ๆ สามารถพยากรณ์พฤติกรรมในลักษณะและสถานการณ์ที่หลากหลายและกว้างขวาง ประกอบด้วย เหตุจูงใจ (Motives) ลักษณะเฉพาะ (Traits) ทางกายภาพและการตอบสนองที่เข้ากันได้กับสถานการณ์ หรือข่าวสาร มโนภาพของตนเอง (Self-concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) โดยลักษณะเหล่านี้มีความเชื่อมโยงเชิงเหตุผลกับผลการปฏิบัติงานที่เหนือกว่า หรือประสิทธิผลที่สามารถอ้างอิงกับเกณฑ์มาตรฐานในงานหนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่ง ๆ ได้ซึ่งสมรรถนะที่นำมาใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลทางการศึกษา มีดังนี้

1. การสรรหาและคัดเลือกตามคุณสมบัติและสมรรถนะของตำแหน่งที่ต้องการ
2. การวางแผนฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร มีข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของบุคลากร ช่วยในการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรแต่ละคน เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การวางแผนความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรและการวางแผนทดแทนตำแหน่งในระดับบริหาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของบุคคล ทำให้องค์กรทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งของบุคลากรที่มีอยู่ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งบริหารในแต่ละระดับ ทำให้องค์กรสามารถพัฒนาหรือเตรียมให้พร้อม เพื่อช่วยให้องค์กรและบุคลากรบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจะเป็นตัวสะท้อนให้บุคลากรได้ทราบถึงสมรรถนะของตนเอง และสมรรถนะโดยรวมขององค์กร ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาของบุคลากร ตลอดจนการวางแผนด้านบุคลากรในอนาคต

5. การนำเสนอสมรรถนะมาใช้ในการบริหารค่าตอบแทน จะช่วยให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นมากขึ้น ส่งผลต่อสมรรถนะของหน่วยงาน เนื่องจากผู้ที่มีสมรรถนะสูงจะได้รับค่าตอบแทนที่มากกว่า ทำให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะของคนที่สูงขึ้น

ครูสภาในฐานะที่เป็นสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพได้กำหนดทั้งส่วนที่เป็นสาระความรู้และสมรรถนะไว้ด้วยการยกระดับคุณภาพของครูที่สอดคล้องกับ “Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21” เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการที่เราจะพัฒนาครูไปในทิศทางใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ต้องแข่งกับยุคและสมัย ดังนั้น จะต้องมีการพัฒนาครูในหลากหลายประเด็น ดังต่อไปนี้ (พิณสุดา สิริธรงค์ศรี, 2557, หน้า 24-25)

1. การพัฒนาครูต้นแบบ หรือการสร้างระบบครู Coach ให้ครูเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานระหว่างครูผู้มีประสบการณ์ กับเพื่อนครูในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ตลอดจนการมีระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาหารือ (Coaching & Mentoring) กับครูที่ยังขาดประสบการณ์ มีการสร้างเครือข่ายที่สามารถประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ รวมทั้งมีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่เข้มแข็งทางวิชาชีพ

2. การผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการสอนให้ยืดหยุ่นหลากหลาย ใช้ได้ในหลายสถานการณ์ มีการสร้างแหล่งเรียนรู้หลากหลาย โดยมีการบูรณาการการสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการคิดที่แตกผลึก ตลอดจนมีทักษะในการนำเสนอผลงานได้เพื่อให้เกิดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ (Thinking classroom)

3. การจัดการความรู้ของครูจะต้องมีระบบ แบบแผนที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง เปรียบเสมือนการจัดการเรียนการสอน ที่ครูจะต้องสามารถปรับบทบาทของตนเองได้หลากหลาย เพื่อให้เข้ากับบริบทของเหตุการณ์นั้น โดยจะต้องมีความอดทนต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนครูด้วยกัน และสุดท้ายผู้เรียนที่จะต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนว่าอยู่ในลักษณะแบบใด พยายามที่จะปรับตัวครูก่อนที่จะปรับเด็กเข้าหาครู เป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จได้ ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนขาดตอนได้

4. ปรับโฉมหน้าขององค์กร โดยที่ครูจะต้องทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตครูจะต้องมีการทบทวนบทบาทของตนในด้านกระบวนการใดที่มีปัญหาต้องดำเนินการแก้ไขที่จุดของปัญหาไม่ใช่แก้ที่ปลายเหตุ โดยเน้นครูให้เป็น (Teacher learner) ให้มาก

5. การสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะพัฒนาตนเอง หรือปรับปรุงกระบวนการของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเน้นกระบวนการ PLC ให้มากขึ้น

สรุป หลักการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพครู รวมทั้งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป และต้องเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จัดสรรเวลาและโอกาสที่เหมาะสม รวมทั้งสร้างบรรยากาศการทำงานที่ทำให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองที่มีต่องาน ซึ่งการพัฒนาบุคลากร นับเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นมากในการบริหารงานบุคลากร และเป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำต่อเนื่องกันไปตลอดระยะเวลาที่องค์กรดำเนินอยู่

วิทยฐานะ

การพัฒนาบุคลากรครู ย่อมมีผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ในส่วนของการมีวิทยฐานะ สามารถก้าวไปได้ไกลถึงวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษเทียบเท่ากับระดับ 10 หรือระดับอธิบดี และยังมีเงินค่าวิทยฐานะตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายเกี่ยวกับวิทยฐานะ ดังนี้

สุธี ประจักษ์ศักดิ์ (2554, หน้า 59) วิทยฐานะ หมายถึง ตำแหน่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานวิชาชีพ พร้อมทั้งให้ความหมายของ การพัฒนาวิทยฐานะ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียนรู้และปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อการเลื่อนระดับตำแหน่ง ข้าราชการครู จากครูชำนาญการ เป็นครูชำนาญการพิเศษ

ฉันทนันท์ พงษ์ธนาวิสิฐ (2554, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย วิทยฐานะ หมายถึง ระดับความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติวิชาชีพ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ 4 ระดับ คือ วิทยฐานะชำนาญการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ

ธวัลรัตน์ ทองนิล (2555, หน้า 15) ได้ให้ความหมาย วิทยฐานะ หมายถึง เส้นทางความก้าวหน้าของ “ตำแหน่งครู” มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้เป็นตำแหน่งมีวิทยฐานะ 4 วิทยฐานะ ได้แก่ วิทยฐานะชำนาญการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 54 ระบุว่า “การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะใด และการเลื่อนเป็นวิทยฐานะใด ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความประพฤติ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ประสบการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด”

โดยในปัจจุบันครูที่สอนในโรงเรียน จะมีตำแหน่งและวิทยฐานะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ครูผู้ช่วย เป็นตำแหน่งที่บรรจุแต่งตั้งในระดับแรก (เทียบเท่าอาจารย์ 1 ระดับ 3 เดิม)
2. ครู ก.ศ. 1 (เทียบเท่าอาจารย์ 1 ระดับ 5)
3. ครู ก.ศ. 2 เป็นวิทยฐานะครูชำนาญการ แต่งตั้งจากครู ก.ศ. 1 (เทียบเท่าตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 เดิม)
4. ครู ก.ศ. 3 เป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ แต่งตั้งจากครู ก.ศ. 2 ที่มีผลงานวิชาการผ่านเกณฑ์ (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 เดิม)
5. ครู ก.ศ. 4 เป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ แต่งตั้งจากครู ก.ศ. 2 หรือ ก.ศ. 3 ที่มีผลงานวิชาการผ่านเกณฑ์ (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 เดิม)

อัฐพล อินตะเสนา (2552) ได้สรุปผลการวิจัย พบว่า ผลจากการประเมินผลงานทางวิชาการของครู เพื่อเลื่อนวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษ ส่งผลถึงคุณภาพการปฏิบัติงานของครูและคุณภาพนักเรียน เมื่อครูได้เลื่อนวิทยฐานะจะมีการพัฒนาตนเองในการหาความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ ความสามารถของตนเองให้มากยิ่งขึ้น ทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นเมื่อเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ และยังคงส่งผลไปยังภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548, หน้า 6-11) ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ ว17 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เรื่อง มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีรายละเอียดประเภทผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา สายงานการสอน ดังนี้ ชื่อตำแหน่ง คือ ครูผู้ช่วย ครู

ชื่อวิทยฐานะ

1. ครูชำนาญการ
2. ครูชำนาญการพิเศษ

3. ครูเชี่ยวชาญ

มาตรฐานตำแหน่ง ประเภทผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา สายงานการสอน ลักษณะงาน โดยทั่วไป สายงานการสอน มีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการทำหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียน การสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2548, หน้า 6)

มาตรฐานตำแหน่งครูผู้ช่วย ลักษณะงานที่ปฏิบัติ จัดการเรียนการสอนและส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รวมถึงงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ต้องมีคุณสมบัติ มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือทางอื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนดเป็น คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนี้ และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และได้รับเงินเดือน อันดับ ครูผู้ช่วย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548, หน้า 6-7) มาตรฐานตำแหน่งครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษาพัฒนาตนเอง และวิชาชีพประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองบุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ คือ งานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อบรม สั่งสอน และจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อนำมาพัฒนา การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย คุณสมบัติ มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือทางอื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนี้ ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นเวลา 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ในกรณีอันดับ คศ. 1 ถ้าผ่านการประเมิน มีวิทยฐานะครูชำนาญการครู ชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ได้รับเงินเดือน

อันดับ คศ. 2 คศ. 3 คศ. 4 หรือ คศ. 5 ตามลำดับ และให้ได้รับเงินเดือน อันดับ คศ.1 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548, หน้า 7-8)

มาตรฐานวิทยฐานะครูชำนาญการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ กำหนดเช่นเดียวกับมาตรฐานตำแหน่งครู ซึ่งมีคุณภาพการปฏิบัติงาน: มีความรู้ ความเข้าใจในสาระ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับพื้นฐาน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้บริหารจัดการชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด และมีการพัฒนาตน และพัฒนาวิชาชีพมีทักษะการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ โดยดำรงตำแหน่งครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรี 4 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโท และ 2 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 2 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548, หน้า 8-9) มาตรฐานวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ มีหน้าที่และความรับผิดชอบกำหนดเช่นเดียวกับมาตรฐานตำแหน่งครู มีคุณภาพการปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจในสาระ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับพื้นฐาน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหาร จัดการชั้นเรียนพัฒนาผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นว่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงประยุกต์จากแนวทางที่หลักสูตรกำหนด และมีการพัฒนาตนและพัฒนาวิชาชีพ มีทักษะการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบและความแตกต่างของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ โดยดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี 1) ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ 2) ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดการ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 3 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548, หน้า 9-10) มาตรฐานวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ หน้าที่ และความรับผิดชอบ กำหนดเช่นเดียวกับมาตรฐานตำแหน่งครู ต้องมีคุณภาพการปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับสูง มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้บริหารจัดการชั้นเรียนโดยแสดง

ให้เห็นว่า มีการวิเคราะห์สังเคราะห์ คิดค้น วิจัย และนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีการพัฒนาตน และพัฒนาวิชาชีพมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสาระ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ และความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งมีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ โดยดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะชำนาญการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด 3) ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 4 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548, หน้า 10)

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า วิทยฐานะ หมายถึง ระดับตำแหน่งความรู้ ความสามารถของครูที่ปฏิบัติการสอนในวิชาชีพครู มี 3 ระดับ คือ วิทยฐานะชำนาญการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เพศ

เพศ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของครูแตกต่างกัน เนื่องจากเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันทั้งกายภาพ ความประพฤติ กริยาท่าทาง ลักษณะนิสัย ความสนใจ เช่น เพศหญิงมีความสามารถในการใช้คำพูดถ้อยคำดีกว่า จึงทำให้สามารถติดต่อกับผู้อื่นได้เหมาะสม ซึ่ง เพศ (Sex) หมายถึง เพศที่กำหนดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นข้อกำหนดทางสภาวะชีววิทยา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ให้เพศหญิงและเพศชายมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน (จิตติมา ภาณุเดชะ, ณัฐยา บุญภักดี และธัญญา ใจดี, 2550) และเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ทำให้เพศหญิงและเพศชาย มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน จึงอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในวิชาชีพครู แตกต่างกัน โดยมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ให้ความสำคัญกับเพศ และพบว่า เพศต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติงานต่างกัน สอดคล้องกับวิล จีระวัชชะนันท์ (2547, หน้า 101) ได้สรุปไว้ว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง พบว่าการปฏิบัติงานต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย วณิชรัตน์ (2548, หน้า 70) ได้ศึกษา

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอ แกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และด้านร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า เพศ เป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่ทำให้การปฏิบัติงานของครู ตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของครูแตกต่างกัน โดยครูใหม่ต้องการมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัย การสั่งสมความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ที่รู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอน สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังที่ ระพินทร์ ฉายวิมล (2545, หน้า 4-6) ได้กล่าวว่า ครูชำนาญและมีประสบการณ์ (Expert teacher) คือ ครูที่มีประสบการณ์ ทางการสอน สามารถพัฒนาวิธีการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนได้ดี มีความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการสอน ความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างครอบคลุม และมีความสามารถในการจัดระบบ ของความรู้และเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี เป็นต้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของประสบการณ์ไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ บุญสร้าง (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครูในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มาก และประสบการณ์น้อยมีการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษา ซึ่งอาจเป็น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาเป็น ตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

วิทยฐานะ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู คือ ระดับวิทยฐานะ เมื่อระดับวิทยฐานะแตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัฐพล อินตะเสนา (2553, หน้า 684) สรุปไว้ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ ที่เกิดจากการเลื่อนวิทยฐานะที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู พบว่า เมื่อครูได้เลื่อนวิทยฐานะแล้ว

ทำให้ครูมีการพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตนเองของครู พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง ครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญ การมีการปฏิบัติงานแตกต่างจากครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และวิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาผู้เรียนและด้านการพัฒนา วิชาชีพครู ครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ มีการปฏิบัติงานแตกต่างจากครูที่ดำรง ตำแหน่งวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เมื่อครู ได้เลื่อนวิทยฐานะ มีการพัฒนาตนเองในการหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถของตนเองให้มากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า วิทยฐานะ เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้อง และสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่แตกต่างกันตามวิทยฐานะ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัย ในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิไล จิระวัชระนานนท์ (2547, หน้า 101) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนก ตามเพศชายและเพศหญิง พบว่า การปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การรายงานผล การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างเป็นระบบ การการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน และการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ โดยครูผู้สอนหญิง มีการปฏิบัติ มากกว่าครูผู้สอนชาย

กานนท์ อินทปัญญา (2549) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครู โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครู โรงเรียน กรรณสูตศึกษาลัย 1) ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมสัมมนาเป็นประจำตั้งแต่ระดับภายในกลุ่มสาระ

ระดับโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่จัดอบรม แล้วนำความรู้มาเผยแพร่ภายในโรงเรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ 2) ควรมีมาตรการที่ชัดเจนให้ครูผู้สอนทุกคนศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล แยกนักเรียนกลุ่มเก่ง-อ่อน จัดแผนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรม 3) ควรนำประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมาวิเคราะห์วางแผนทุกกลุ่มสาระ แล้วซ่อมเสริมสร้างแรงจูงใจให้ครู ด้วยการยกย่องเชิดชูเกียรติ 4) ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบถูกต้องตามมาตรฐานนิเทศ ติดตาม และให้ครูประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้หลังการใช้ 5) ควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้เอง มีการประเมินผลการใช้สื่อ เผยแพร่ สื่อที่ใช้แล้วประสบความสำเร็จ 6) ควรส่งเสริมให้ครูวางแผนการจัดกิจกรรมตาม ความสนใจของนักเรียนใช้สื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ประเมินผลหลากหลาย 7) ให้ครูได้ศึกษาดูงาน จัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระ 8) ควรให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูในระดับหนึ่ง จัดเวทีแสดงความคิดเห็น 9) ควรมีการวิเคราะห์คน วิเคราะห์งาน เพื่อใช้คนให้ตรงกับงานส่งเสริมให้ครูได้ทำงานตามความถนัด สนใจ 10) ผู้บริหาร ควรชี้แจงสร้างความเข้าใจกับครูถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อชุมชน เน้นการสื่อสารระหว่างโรงเรียน กับชุมชน 11) ควรจัดหาแหล่งข้อมูลข่าวสารให้เพียงพอกับความต้องการ 12) สร้างความตระหนัก และมีนโยบายให้กับครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง

รัชภูมิ สมสมัย (2549) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 1,976 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูสายผู้สอนที่มีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2544 อยู่ในระดับปานกลางถึงดี ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา มีระดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2544 อยู่ในระดับดี ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2544 พบว่า ครูสายผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2544 ต่างกันในมาตรฐานที่ 4 คือ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้ เกิดผลจริง และมาตรฐานที่ 8 คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

เพ็ญศิริ สมเสียง (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุพราชธานี เขต 2 อำเภอชัยบุรี จังหวัดยพราชธานี จำนวน 60 คน ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมตามเกณฑ์มาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษายุพราชธานี เขต 2 อำเภอชัยบุรี จังหวัดยพราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรม

ตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามกลุ่มวิชาที่สอนไม่แตกต่างกัน พฤติกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกัน

ศิริพร ดิลกวัฒนานันท์ (2551) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรครู ในโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรครู ในโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 170 คน ผลการศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการ ในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูในระดับมากถึง 9 ด้าน คือ ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู และการวัดประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัยทางการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และความเป็นครู นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรครูกระตือรือร้นที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเอง ในการประกอบวิชาชีพครู อันนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของนักเรียน สถานศึกษาและสังคม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูที่ต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาดูงานและการฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาในด้านนี้ คือ ไม่มีเวลาที่เอื้อต่อการพัฒนา ขาดแรงกระตุ้นและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

สุวิธา ฤกษ์เกษม, จิตติพร พิษณุกุล และอรสา โกศลนันทกุล (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก 1.1) มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ตามลำดับ ยกเว้น มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง 1.2) มาตรฐาน

ด้านการปฏิบัติตน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลปรากฏ ดังนี้ 2.1) วุฒิการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่มี วุฒิการศึกษา แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและด้านการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานด้านการปฏิบัติตน ไม่แตกต่างกัน 2.2) ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูโรงเรียนเอกชน ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) เขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ การศึกษา แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและมาตรฐานด้านการปฏิบัติตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

พิมพ์พรรณ สุภาณิชย์ (2552) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และการเยี่ยมบ้านนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 264 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน และการเยี่ยมบ้านนักเรียน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชชัช สายอาจ (2553) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู เปรียบเทียบปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู มาตรฐานที่ 2, มาตรฐานที่ 3, มาตรฐานที่ 5, มาตรฐานที่ 6, มาตรฐานที่ 7, มาตรฐานที่ 8, มาตรฐานที่ 10, มาตรฐานที่ 12 จำแนกตามช่วงชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 28 คน นักเรียนจำนวน 200 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามช่วงชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรศักดิ์ เตโช (2553) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนธยา พิมพันธ์ (2554) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ทั้ง 12 มาตรฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูทั้ง 12 มาตรฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.68 เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า อันดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงผล

ที่เกิดกับผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.91 และมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16

2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอ ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่สอนและวิทยฐานะ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนและวิทยฐานะต่างกัน การปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน และพบว่า อายุต่างกัน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นำสุข หว่างเพียร (2554, หน้า 6) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ พบว่า การปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ครูศึกษาเอกสารตำรา เพื่อปรับปรุงการสอนและพัฒนาตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น และเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครูและเสนอรายงานทางวิชาการ ในการประชุม อบรม สัมมนา ยกเว้น ครูมีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง

เอมอร ดวงจันทร์ (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน of ครู วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 262 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 2) เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน of ครู วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Blakely (1986, p. 218) ได้ศึกษาทัศนคติของครูผู้สอนและผู้บริหารที่มีต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและผู้บริหาร พบว่า การประเมินผลจะมีประสิทธิภาพมากกว่านี้ หากสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มากกว่าความก้าวหน้าในตัวครูผู้สอนเอง ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยอย่างมาก เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

Calderon (1989, p. 2514-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สอน ได้ดีเยี่ยม ในทัศนคติของผู้เรียน เพื่อนครู และผู้บริหาร โรงเรียน ในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส (Los Angeles community college district) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิก และพฤติกรรมที่สำคัญของครูที่ทำการสอน ได้ดีเยี่ยม ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นตรงกัน โดยเฉพาะในส่วนของเกี่ยวกับ คุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี 3 ลักษณะ คือ ลักษณะการสอนที่ดี ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี และลักษณะที่เกี่ยวกับอาชีพครู และผลการศึกษา ไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่ม แต่กลับพบความคิดเห็นตรงกันของประชากรทั้งสามกลุ่ม

Grootenboer (2005) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาตนเองของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สรุปผลการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญให้ประสบผลสำเร็จ เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายยอมรับ โดยการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนและสิ่งทีประสบผลสำเร็จ คือ การนิเทศ การสังเกตซึ่งกันและกัน ปรีกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ต้องแสดงกลยุทธ์ และประกาศให้คนส่วนใหญ่ ดำเนินการต่อ เป็นการปรับปรุงพัฒนาอันจะก่อให้เกิดความรู้ และความชำนาญในวงการศึกษ และการสอน แก้ปัญหาจากข้อมูลที่ค้นพบด้วยตัวเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเอง เป็นการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ รวมถึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลลวาทที่เกิดแก่ผู้เรียน และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้ทุกสถานการณ์ 4) การประพฤติปฏิบัติตน ครูมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ

5) การร่วมมือกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ รวมไปถึงการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร ครูย่อมต้องแสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงนำมาศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 330 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดเพศเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามเพศ

เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	94	51
หญิง	236	127
รวม	330	178

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา จำนวน 12 มาตรฐาน โดยผู้วิจัยได้สรุป และสังเคราะห์ออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 4) การประพฤติปฏิบัติตน 5) การร่วมมือกับผู้อื่น และ 6) การใช้ข้อมูลข่าวสาร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ทำงาน และวิทยฐานะ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำนวน 46 ข้อ แบ่งเป็นด้านการพัฒนาตนเอง 6 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 8 ข้อ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน 8 ข้อ ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น 8 ข้อ และด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร 8 ข้อ โดยแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1976, p. 247) คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูคุรุสภา พ.ศ. 2545 และแนวทางการปฏิบัติงานของครูจากหนังสือเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2545 เอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดนิยามศัพท์ เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้ง 6 ด้าน การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

3. เสนอแบบสอบถามต่อประธานควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและรับข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยเทคนิค IOC (Index of item-objective congruence) ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย บุคคลที่มีรายนามและตำแหน่งหน้าที่ ดังนี้

4.1	ดร.สมุทพร ชำนาญ	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2	ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3	นายสถิต วงษ์พิทักษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะพงนอก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 46 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.84

6. นำแบบสอบถามที่ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถาม จำนวน 178 ฉบับ ให้แก่ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 178 ฉบับ ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 178 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคณิตศาสตร์สำเร็จรูป เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบ ของ Likert (1976, p. 247) คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด นำมาเทียบกับเกณฑ์ โดยยึดหลักเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 38) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ การแจกแจงแบบที (t -test)

3. การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครู โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe test)

4. การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะของครู โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t -Distribution)
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ F (F -Distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean squares)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการแจกแจงแบบที (t -test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ โดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ ของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

สถานภาพของครู	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	51	28.65
2. หญิง	127	71.35
รวม	178	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. น้อยกว่า 10 ปี	76	42.70
2. 10-20 ปี	28	15.73
3. มากกว่า 20 ปี	74	41.57
รวม	178	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพของครู	จำนวน	ร้อยละ
วิทยฐานะ		
1. ไม่มีวิทยฐานะ	87	48.88
2. วิทยฐานะชำนาญการ	26	14.60
3. วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ/ เชี่ยวชาญ	65	36.52
รวม	178	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 71.35 และเพศชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 28.65 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี สูงสุด จำนวน 76 คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 41.57 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.73 และไม่มีวิทยฐานะสูงสุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 48.88 รองลงมาเป็นครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 36.52 และมีครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบี่ของ เขต 1 โดยรวม

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	$n = 178$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
ด้านการพัฒนาตนเอง	3.78	0.69	มาก	6
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.11	0.54	มาก	5

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.23	0.50	มาก	3
ด้านการประพฤติปฏิบัติตน	4.59	0.42	มากที่สุด	1
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น	4.37	0.47	มาก	2
ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร	4.21	0.51	มาก	4
รวม	4.14	0.46	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาตนเอง	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.56	มาก	1
2. การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	4.02	0.79	มาก	2
3. การเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู	3.57	1.02	มาก	4
4. การเขียนรายงานสรุปหลังจากการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา	3.96	0.82	มาก	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาตนเอง	$n = 178$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
5. การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่อยู่เสมอ	3.51	0.94	มาก	5
6. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ	3.44	0.98	ปานกลาง	6
รวม	3.78	0.69	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 6 การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และการเขียนรายงานสรุปหลังจากการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	$n = 178$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ และมีสติในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ	4.34	0.61	มาก	1
2. การนำสภาพปัญหาสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	0.65	มาก	2
3. การจัดกิจกรรมสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต	4.11	0.64	มาก	4
4. การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.12	0.68	มาก	3
5. การสอนซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดทางการเรียน	4.01	0.87	มาก	8

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
6. การให้ผู้เรียนประเมินตนเองและปรับปรุงตนเอง	4.08	0.85	มาก	5
7. การคิดค้นเทคนิคการสอนหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ที่ตอบสนองความแตกต่าง	4.04	0.77	มาก	6
8. การรายงานปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.01	0.79	มาก	7
รวม	4.11	0.54	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ และมีสติในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ การนำสภาพปัญหาสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การจัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วนสอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.17	0.75	มาก	5
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.42	0.59	มาก	2
3. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการควบคู่กับคุณธรรมเสมอ	4.43	0.62	มาก	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างหลากหลาย	4.29	0.62	มาก	4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
5. การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	4.16	0.64	มาก	6
6. การบันทึกหลังสอนเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงทุกครั้งที่มี การเรียนการสอน	4.03	0.81	มาก	8
7. การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหาและ ความสามารถของผู้เรียน	4.30	0.67	มาก	3
8. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	4.05	0.80	มาก	7
รวม	4.23	0.50	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการควบคู่กับคุณธรรมเสมอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา และความสามารถของผู้เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการประพฤติกปฏิบัติตน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการประพฤติกปฏิบัติตน	n = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.73	0.49	มากที่สุด	1
2. มีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งกาย วาจา ใจ	4.62	0.56	มากที่สุด	3
3. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม จนทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา	4.50	0.62	มาก	7
4. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน และเสียสละ	4.64	0.53	มากที่สุด	2
5. ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้เรียน	4.48	0.58	มาก	8
6. ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เมื่อผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตัวดี	4.61	0.54	มากที่สุด	4
7. สอดแทรกการปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้เรียนในกระบวนการเรียน การสอน	4.55	0.57	มากที่สุด	6
8. มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง	4.60	0.58	มากที่สุด	5
รวม	4.59	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการประพฤติกปฏิบัติตน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ข้อ 5 ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน และเสียสละ และมีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งกาย วาจา ใจ ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม ความสามารถ และเต็มใจ	4.60	0.55	มากที่สุด	1
2. ยอมรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน	4.50	0.61	มาก	2
3. มุ่งมั่นพัฒนางานทางการศึกษาเพื่อชุมชน	4.22	0.66	มาก	7
4. ยอมรับความคิดของผู้อื่น แล้วนำมาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ	4.49	0.59	มาก	3
5. ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ให้ความช่วยเหลือและพัฒนา เพื่อร่วมงาน โดยยึดความสามัคคี	4.43	0.61	มาก	4
6. มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนางานในโรงเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.29	0.58	มาก	6
7. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ของกลุ่มแล้วนำผล มาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ	4.15	0.69	มาก	8
8. อาสาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนางานตามความถนัดของตน	4.33	0.64	มาก	5
รวม	4.37	0.47	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 1 ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และเต็มใจ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และเต็มใจ ยอมรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และยอมรับความคิดของผู้อื่น แล้วนำมาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร	<i>n</i> = 178		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ตามสถานการณ์ ของสังคมที่เป็นปัจจุบัน	4.45	0.57	มาก	1
2. ติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครูมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	4.26	0.63	มาก	3
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่าง เหมาะสม	4.10	0.60	มาก	7
4. การจัดระบบข้อมูลข่าวสารในทุก ๆ ด้าน เพื่อใช้ประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอน	4.07	0.71	มาก	8
5. นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ประกอบกิจกรรมการสอน	4.32	0.65	มาก	2
6. ให้บริการข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ	4.18	0.69	มาก	5
7. วิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมื่อ	4.23	0.72	มาก	4
8. การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่เพื่อนครู เพื่อใช้ประกอบ การเรียนการสอน	4.11	0.69	มาก	6
รวม	4.21	0.51	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมที่เป็นปัจจุบัน นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ประกอบกิจกรรมการสอน และติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครูมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยใช้ *t*-test ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	<i>n</i> = 51		<i>n</i> = 127			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การพัฒนาตนเอง	3.57	0.67	3.86	0.68	-2.56*	.01
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.99	0.51	4.15	0.55	-1.83	.06
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.10	0.57	4.28	0.47	-2.16*	.03
4. การประพฤติปฏิบัติตน	4.48	0.44	4.63	0.41	-2.25*	.02
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	4.17	0.51	4.45	0.43	-3.73*	.00
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	4.05	0.56	4.27	0.47	-2.53*	.01
รวม	3.98	0.49	4.20	0.43	-3.03*	.00

**p* < .05

จากตารางที่ 11 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ โดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe test) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	ประสบการณ์ในการทำงาน											
	น้อยกว่า 10 ปี <i>n</i> = 76				10-20 ปี <i>n</i> = 28				มากกว่า 20 ปี <i>n</i> = 74			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การพัฒนาตนเอง	3.73	0.66	มาก	6	3.65	0.55	มาก	6	3.88	0.75	มาก	6
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.07	0.47	มาก	5	4.04	0.57	มาก	4	4.18	0.59	มาก	5
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.22	0.40	มาก	4	4.17	0.61	มาก	2	4.26	0.55	มาก	3
4. การประพฤติปฏิบัติตน	4.59	0.39	มากที่สุด	1	4.50	0.51	มาก	1	4.62	0.42	มากที่สุด	1
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	4.37	0.39	มาก	2	4.15	0.57	มาก	3	4.45	0.48	มาก	2
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	4.25	0.46	มาก	3	4.04	0.47	มาก	5	4.23	0.55	มาก	4
รวม	4.13	0.40	มาก		4.01	0.48	มาก		4.20	0.51	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามลำดับ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.31	2	0.65	1.37	.25
	ภายในกลุ่ม	83.32	175	0.47		
	รวม	84.63	177			
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.61	2	0.30	1.04	.35
	ภายในกลุ่ม	51.60	175	0.29		
	รวม	52.22	177			
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.08	.34	.71
	ภายในกลุ่ม	45.32	175	0.25		
	รวม	45.50	177			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. การประพฤติปฏิบัติตน	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2	0.13	.74	.47
	ภายในกลุ่ม	32.12	175	0.18		
	รวม	32.40	177			
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	1.84	2	0.92	4.30*	.02
	ภายในกลุ่ม	37.55	175	0.21		
	รวม	39.40	177			
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	1.02	2	0.51	1.99	.13
	ภายในกลุ่ม	45.04	175	0.25		
	รวม	46.06	177			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.75	2	0.37	1.74	.17
	ภายในกลุ่ม	37.54	175	0.21		
	รวม	38.29	177			

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe test) ปรากฏผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู
ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{X}	10-20 ปี	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 20 ปี
		4.15	4.37	4.45
10-20 ปี	4.15	-	0.22	0.30*
น้อยกว่า 10 ปี	4.37	-	-	0.08
มากกว่า 20 ปี	4.45	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี โดยค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่ายที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	วิทยฐานะ											
	ไม่มีวิทยฐานะ <i>n</i> = 87				วิทยฐานะชำนาญการ <i>n</i> = 26				วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ <i>n</i> = 65			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การพัฒนาตนเอง	3.73	0.70	มาก	6	3.61	0.49	มาก	6	3.92	0.72	มาก	6
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.09	0.50	มาก	5	4.10	0.52	มาก	3	4.14	0.59	มาก	5
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.26	0.45	มาก	3	4.09	0.54	มาก	4	4.25	0.55	มาก	3
4. การประพฤติปฏิบัติตน	4.58	0.43	มากที่สุด	1	4.57	0.44	มากที่สุด	1	4.61	0.41	มากที่สุด	1
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	4.35	0.42	มาก	2	4.35	0.61	มาก	2	4.41	0.47	มาก	2
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	4.25	0.48	มาก	4	4.08	0.57	มาก	5	4.20	0.51	มาก	4
รวม	4.14	0.44	มาก		4.04	0.46	มาก		4.18	0.49	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่มีไม่มีวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่มีวิทยฐานะชำนาญการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หรือเชี่ยวชาญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.17	2	1.08	2.30	.10
	ภายในกลุ่ม	82.46	175	0.47		
	รวม	84.63	177			
2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.04	.15	.85
	ภายในกลุ่ม	52.13	175	0.29		
	รวม	52.22	177			
3. การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.66	2	0.33	1.30	.27
	ภายในกลุ่ม	44.83	175	0.25		
	รวม	45.50	177			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. การประพฤติปฏิบัติตน	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.01	.09	.91
	ภายในกลุ่ม	32.36	175	0.18		
	รวม	32.40	177			
5. การร่วมมือกับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	0.13	2	0.06	.30	.73
	ภายในกลุ่ม	39.26	175	0.22		
	รวม	39.40	177			
6. การใช้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	0.61	2	0.30	1.19	.30
	ภายในกลุ่ม	45.45	175	0.26		
	รวม	46.06	177			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.36	2	0.18	.84	.43
	ภายในกลุ่ม	37.93	175	0.21		
	รวม	38.29	177			

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 178 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้เพศในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 46 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.84 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการศึกษาและทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe test) แล้วทำการแปลผล และนำเสนอผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลโดยสรุปได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการพัฒนาตนเอง โดยแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 6 การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง

อย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ครูอยู่เสมอ และการเขียนรายงานสรุปหลังจากการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา ตามลำดับ

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ และมีสติในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ การนำสภาพปัญหาสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการควบคู่กับคุณธรรมเสมอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา และความสามารถของผู้เรียน ตามลำดับ

1.4 ด้านการประพฤติปฏิบัติตน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ข้อ 5 ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน และเสียสละ และมีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งกาย วาจา ใจ ตามลำดับ

1.5 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 1 ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ ยอมรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แล้วนำมาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ตามลำดับ

1.6 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมที่เป็นปัจจุบัน นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครูมาปรับปรุงการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe test) พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี โดยค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่ายที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี

4. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ผู้วิจัยขออภิปราย ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน คือ มีจุดเน้นด้านผู้เรียนที่ต้องมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล มีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ประองดอง สมานฉันท์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะ และทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นรายบุคคล พร้อมกับการมีจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ ครูได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง และความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ มีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม และองค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครู ตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุ มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และสังคม และที่สำคัญอีกประการ คือ จุดเน้นด้านการบริหาร

จัดการ ทั้งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน พร้อมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พรรณ สุภานิชย์ (2552) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในรับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศิริ สมเสียง (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมตามเกณฑ์มาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมตามเกณฑ์ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพและครูเอกชน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพันธกิจ ที่ต้องการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความตระหนัก จิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี ซึ่งมีเป้าประสงค์ ต้องการให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งจัดกลยุทธ์ที่มีด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา และมีจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ ครูได้รับการพัฒนา ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง และความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์ (2544, หน้า 38) กล่าวว่า การพัฒนาครูอาจารย์ หมายถึง กระบวนการหรือ การดำเนินการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้อาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ที่จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพของครู คณาจารย์ให้ดำเนินการกิจ ของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ของนำสุข หว่างเพียร (2554, หน้า 6) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพันธกิจในด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน เน้นการศึกษาสู่อาชีพและมีศักยภาพในการแข่งขัน ในประชาคมอาเซียนสู่ประชาคมโลก และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร โดยมีเป้าประสงค์ต้องการให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค รวมถึงมีการจัดการกลยุทธ์ที่มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท และขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ พร้อมทั้งดำเนินการจุดเน้นที่ต้องการให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ประหยัด ซื่อสัตย์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558) สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2541, หน้า 5) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนว่ากระบวนการเรียนการสอนให้คนเกิดการเรียนรู้เป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา การมุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์มีความสุข ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม การมีความสุข ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคมนั้น หมายถึง การมรรคาความสุขที่เป็นองค์รวมทุกช่วงชั้น เน้นความสัมพันธด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญาและสังคม ซึ่งประสานกลมเกลียวทุกด้านจนเกิดภาวะที่พอดี สามารถดำรงอยู่ดำเนินไปได้ด้วยดี ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชชัชสาขอาจ (2553) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู มาตรฐานที่ 2, 3 และ 7 อยู่ในระดับมาก

1.3 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีเป้าประสงค์ที่จัดการเรียนการสอน โดยเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสม

ตามช่วงวัยและได้สมดุล และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ มีจุดเน้นที่ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคล ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับ และครูในสถานศึกษามีการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาเป็นอย่างดี โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2558) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541, หน้า 107) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้จากการจัดมวลประสบการณ์ที่หลากหลาย คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลงเป็นความความรู้ใหม่และเกิดความภูมิใจต่อความสำเร็จของตน ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก จัดสถานการณ์ แหล่งความรู้ และสื่อที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑกานต์ สุนันท์ (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 มาตรฐานที่ 4, 5, 6 และ 12 อยู่ในระดับมาก

1.4 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการประพฤติปฏิบัติตน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีพันธกิจที่พัฒนาบุคลากรให้เกิดความตระหนัก จิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี ซึ่งมีเป้าประสงค์ที่ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ พร้อมกับกลยุทธ์ที่พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา และดำเนินการด้านจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาในส่วนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการมุ่งให้สถานศึกษา ครู ผู้บริการ และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สามารถประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติงานครูในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2558) สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย

กิริยาวิจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใส ศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการประพฤติปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร ดวงจันทร์ (2555) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มาตรฐานที่ 8 อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพันธกิจที่ส่งเสริมระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีเป้าประสงค์ที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อบุคลากรและสถานศึกษา พร้อมทั้งมีจุดเน้นที่เน้นในองค์กร และคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครู ตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุ มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และสังคม และมีจุดเน้นในการสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การบริหารจัดการ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2558) จึงทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มีการดำเนินการร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีเครือข่ายในการบริหารงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงมีหน้าที่ในการทำงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานครูในสถานศึกษาอย่างถูกต้องเต็มใจและเต็มความสามารถ สอดคล้องกับอุดรแผ่พร (2544, หน้า 12) ที่ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือส่วนรวม ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิภรณ์ ผ่องกลม (2558, หน้า 81) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน อย่างสร้างสรรค์ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิราวรรณ มีแจ้ง (2551, หน้า 77) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูของสังกัดเมืองพัทยา ผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานที่ 10 ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ อยู่ใน ระดับมาก

1.6 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 มีเป้าประสงค์ที่ต้องการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล และมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีเครือข่ายทางการศึกษา ใช้ ITC เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ทันสมัย และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เต็มใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องเท่าเทียมและเป็นกัลยาณมิตร สามารถนำข้อมูล นั้นมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างสะดวกรวดเร็ว (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1, 2558) นอกจากนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาได้มีการรับนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการในส่วนปรับปรุง เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ให้ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับ วิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนา ตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เตโช (2553) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครูสังกัดเทศบาล เมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครู สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มาตรฐานที่ 11 การแสวงหาข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการทำงานและวิทยฐานะ ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพ ด้านการพัฒนาตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประพฤติปฏิบัติตน การร่วมมือกับผู้อื่น และด้านการใช้ข้อมูล ข่าวสารมากกว่าเพศชาย ซึ่งเพศหญิงจะมีการปฏิบัติงานที่มีความละเอียด ต้องใช้ความอดทน และความพยายามในการปฏิบัติด้านต่าง ๆ อย่างมาก และต้องมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล จิระวัชชะนันท์ (2547, หน้า 101) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศชาย และเพศหญิง พบว่า การปฏิบัติงาน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของณัฐธิดา พิพัฒนศิริยานันท์ (2556) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูผู้สอนในโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีการจัดกิจกรรมสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งคิดค้นเทคนิคการสอนหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา ผู้เรียน ที่ปฏิบัติเหมือนกัน ตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่มีจุดเน้นด้านผู้เรียน ให้นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล มีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ประองคอง สมานฉันท์ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่วงไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม และจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกับ ผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลรัตน์ ทิวไผ่งาม (2544) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียน ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำแนก ตามเพศ มีระดับการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมมือ กับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่ายที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูในอำเภอบ้านค่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูในอำเภอบ้านค่ายที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปี นอกจากมีประสบการณ์ด้านการสอนที่ผ่านมานานแล้ว ยังมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาด้วยตนเอง บุคลากรกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษานั้น ๆ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิธา ฤกษ์เกษม, จิตพิร พิษญกุล และอรสา โกศลานันท์กุล (2551) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูโรงเรียนเอกชน ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปฏิบัติงานครุนั้น ทุกคนย่อมต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน ในตำแหน่งและหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยกำหนดเส้นทางการพัฒนาอาชีพที่ชัดเจน สามารถคาดหวังหรือกำหนดอนาคตของตนเองได้ เพื่อตำแหน่งและมีวิทยฐานะที่สูงขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาตนเอง พัฒนางานอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งระดับใดก็มีความต้องการพัฒนาให้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นครูที่ปฏิบัติงานครู ทั้งไม่มีวิทยฐานะหรือมีวิทยฐานะ ก็ย่อมต้องการพัฒนาเพิ่มขึ้นให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ อีกทั้งครูมีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีลักษณะที่เหมือนกัน ใกล้เคียงกัน และมีความสัมพันธ์กันเกี่ยวข้องกันร่วมกันเป็นหมู่คณะในการทำงาน ทำให้มีมุมมองในการมองเห็นปัญหาและหลักในการปฏิบัติงานนั้นที่เหมือนกัน จึงทำให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธี ประจงศักดิ์ (2554) กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองไปสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษนั้น ครูต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง ทั้งภาระหน้าที่ในการสอน และภาระหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ด้วยดี ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น ให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูและผู้บริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความเมตตากรุณา สอนให้ศิษย์มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีส่วนร่วมระหว่างชุมชน และสถานศึกษาทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส หมั่นพัฒนาตนเองโดยการเข้ารับการอบรม หรือเป็นวิทยากรอบรมให้แก่ผู้อื่น หาผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบในเรื่องที่ไม่ถนัด และสังเกตปัญหาในชั้นเรียนของผู้เรียน นำปัญหา มาสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้เกิด การพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงงานวิจัยของอัฐพล อินตะเสนา (2552) ผลจาก การประเมินผลงานทางวิชาการของครูเพื่อเลื่อนวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษ ส่งผลถึงคุณภาพ การปฏิบัติงานของครูและคุณภาพนักเรียน เมื่อครูได้เลื่อนวิทยฐานะจะมีการพัฒนาตนเองในการหา ความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ ความสามารถของตนเองให้มากยิ่งขึ้น ทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพ ที่มีเกียรติ และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นเมื่อเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ และยังส่งผลไปยังภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือของสังคม ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอ บ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธยา พิมพ์พันธ์ (2554) ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า วิทยฐานะต่างกันการปฏิบัติงานตาม เกณฑ์มาตรฐานของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตนเอง ครูควรมีการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการ พัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูได้ มากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงานโดยรวม ให้ครูผู้มีประสบการณ์ คอยให้คำปรึกษาหารือกับครูที่ยังขาดประสบการณ์ในด้านการพัฒนาตนเอง
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูควรมีโครงการที่ครอบคลุมการดำเนินงานพัฒนา คุณภาพผู้เรียนทุกระดับชั้น ครูควรมีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการศึกษาถึงสาเหตุ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ศึกษาค้นคว้าเทคนิค วิธีการ นวัตกรรม

การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างแหล่งเรียนรู้หลากหลาย โดยมีการบูรณาการการสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการคิด ตลอดจนมีทักษะในการนำเสนอผลงานได้ เพื่อให้เกิดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน ครูควรใช้แผนการสอนที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรใช้สื่อการเรียนการสอนจากวัสดุในชุมชนและท้องถิ่น

4. ด้านการประพฤติปฏิบัติตน ครูควรประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยยึดถือการปฏิบัติตนตามกฎกติกา มารยาท ขนบธรรมเนียม และแบบแผนอันดีงามของสังคม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน พร้อมอุทิศเวลาให้แก่ราชการ เอาใจใส่ติดตามดูแลช่วยเหลือและให้บริการแก่ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ และสม่ำเสมอเท่าเทียมกัน

5. ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น ครูควรร่วมมือปฏิบัติงานกับเพื่อนครูอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมที่ปฏิบัติ รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ร่วมวางแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ได้ครอบคลุม และสัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวข้อง การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

6. ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร ครูควรมีการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา จัดทาระบบข้อมูลข่าวสาร ให้สามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน แก้ปัญหาและพัฒนา งานอย่างเป็นระบบ และควรวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผลและนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา ในอำเภอ บ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2. ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านความร่วมมือกับผู้อื่น โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้าน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *กระบวนการสู่ความสำเร็จใน 3 ยุทธศาสตร์ของกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *โครงการศึกษางาน โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สังเคราะห์แนวพระราชดำริด้านกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553 ก). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553 ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กฤษฎพงษ์ กิรติกร. (2557). *การยกระดับคุณภาพครู. ใน การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู ครั้งที่ 2/2557*. ม.ป.ท.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2543). *รูปแบบหรือแนวทางจัดการเรียนรู้สร้างลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กานนท์ อินทปัญญา. (2549). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนกรรมฐานศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- จิตติมา ภาณุเดชะ, ณัฐยา บุญภักดี และชญญา ใจดี. (2550). *การฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิง: วิเคราะห์ตามมุมมองของสื่อไทย*. กรุงเทพฯ: ชัมมิตคอมพิวเตอร์.
- ชาติรี ตำราญ. (2547). *หลากหลายแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทเรียนจากความจริง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

- ณัฐธิดา พิพัฒน์สิริยานันท์. (2556). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน
ในโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนันท์ พงษ์ธนาวิไลฐ. (2554). ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการขอวิทยฐานะเป็นครู
ชำนาญการพิเศษของครูในโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนิกา คุปรัตน์. (2550). นักบริหารการศึกษาในทศวรรษที่ 21. *วิทยาจารย์*, 4, 72-79.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2544). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: รวบรวมบทความวิชาการ. กรุงเทพฯ:
กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- ทิตนา แจมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
(พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย วณิชรัตน์. (2548). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัชชัย สายอาจ. (2553). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโรงเรียนสิรินธรอนุสรณ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัชรัตน์ ทองนิล. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของข้าราชการครูวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธำรง ชูทัพ. (2543). รูปแบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ.
- นำสุข หว่างเพียร. (2554). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.

- ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์. (2544). *การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูประถมในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเวศ ะสี. (2552). *การศึกษาที่พหุชาติออกจากวิกฤติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เพียว ยินดีสุข และพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2553). *กระบวนการออกแบบย้อนกลับ: การพัฒนาหลักสูตรและออกแบบการสอนอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2541). *การศึกษาเพื่อการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 30-45.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2543). *การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2557). *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่องการยกระดับคุณภาพครูไทยในทศวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- พิมพ์พรรณ สุภานิชย์. (2552). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพ็ญศิริ สมเสียง. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพื่อมุ่งสู่ครูมืออาชีพ ของครูเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 อำเภอชัยบุรี จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2555). *เพื่อความเป็นเลิศของการครุศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มณฑกานต์ สุนันท์. (2551). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มนตรี บุญดี. (2544). *ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนกับการยอมรับของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษาในการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). *รูปแบบการจัดการศึกษามัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า. วารสารการศึกษา ปฐมวัย, 1(13), 13-15.*
- ระพีพันธ์ ฉายวิมล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ แสงสุข (2550). *รามคำแหง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชภูมิ สมสมัย. (2549). *การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา ศรีเหรียญ. (2552). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากับคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2559, 12 เมษายน). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. เข้าถึงได้จาก <http://rirs3.royin.go.th/new-search/eord-3-search.asp>
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). *ประวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2553). *ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. (2542). *การเรียนการสอนปัจจุบัน*. สกจนคร: สถาบันราชภัฏสกจนคร.
- วิราวรรณ มีแจ้ง. (2551). *การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเมืองพัทยา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไล จิระวัชชะนันท์. (2547). *การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- วิไลลักษณ์ สายเสน่ห์ และรอบทิศ ไวยสุศรี. (2548). *เอกสารสรุปการสนทนาวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศศิกรณ ฝ่องกมล. (2558). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียน อำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. (2542). *การพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู* ค.ศ. 2000. *วารสารข้าราชการครู, 19(5), 4.*
- ศิริพร ดิลกวัฒนานันท์. (2551). *ความต้องการในการพัฒนาผู้มาตรฐานวิชาชีพครู ของบุคลากรครู ในโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2545). *ยุทธศาสตร์การปรับวิธีเรียน การเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเตรียมครูสู่ความก้าวหน้าในอนาคต*. ม.ป.ท.
- สนธยา พิมพ์พันธ์. (2554). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.*
- สมคิด ศิลป์ประกอบ. (2548). *สถานการณ์วิชาชีพครูของไทยในมุมมองประชาคมวิชาชีพครูโลก. วารสารวงการศึกษา, 2(13), 65.*
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2550). *การประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. วิทยาจารย์, 8, 40-48.*
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2543). *คนคุณภาพคือคุณภาพการศึกษา. วารสารข้าราชการครู, 20(6), 8-10.*
- สรศักดิ์ ปาเฮ. (2546). *การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. แพร่: สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ. (2558). *รายงานประจำปี 2558. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2541). *เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน โครงการการประชุมสัมมนา คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *มาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12. (2543). *รายงานผลการดำเนินการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาครูแกนนำ เพื่อเป็นต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้*. ชลบุรี: สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 12.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2539). *คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา 2537*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคุรุสภา พ.ศ. 2537*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2545). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ลำลี รักสุทธิ. (2543). *ทางก้าวสู่ครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุธี ประจงศักดิ์. (2554). การศึกษากระบวนการพัฒนาวิทยฐานะครูชำนาญการไปสู่ตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 7(1).
- สุภาภรณ์ มั่นเกิดสุข. (2546). *ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2554). *ครูศึกษากับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พัชรินทร์ พี.พี.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2555). *ครูวาที มงครุ มีโคร ที่ใช่ครู*. ใน ไพฑูรย์ สินดารัตน์. (บรรณาธิการ), *เพื่อความเป็นเลิศของการครูศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุเมธ พิมพะ. (2542). *การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กรณีศึกษา "ตำรวจบ้าน" อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรวุฒิ ชัยญญลักษณ์. (2550). การพัฒนาสมรรถนะเพื่อเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยาทิตย์*, 8, 83-84.
- สุรศักดิ์ เตโช. (2553). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของพนักงานครู สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวัฒน์ งามยิ่ง. (2547). *คุณลักษณะครูที่ดีของครู-อาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 และภาคกลาง 5*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องพานิช. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิธา ฤกษ์เกษม, จิตพร พิษณุกุล และอรสา โกศลนันทกุล. (2551). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 2(3).
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2544). *การบริหารโรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.

- อัฐพล อินตะเสนนา. (2552). การวิจัยแบบผสมเพื่อศึกษาผลกระทบของการเลื่อนวิทยฐานะที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัฐพล อินตะเสนนา. (2553). การศึกษาผลกระทบของการเลื่อนวิทยฐานะที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 5(1), 684-695.
- อารีย์ บุญสร้าง. (2549). การพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุคร แผ่พร. (2544). การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ ทิวไผ่งาม. (2544). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอมอร ดวงจันทร์โชติ. (2555). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Blakely, C. R. (1986). *A survey of teacher and administrator attitudes toward teacher evaluation practices in selected class II, III, and VI schools of Nebraska*. Lincoln: The University of Nebraska.
- Calderon, L. A. (1989). Characteristics of the excellent teacher as perceived by students, teachers and administrations in the Los Angeles community college district. *Dissertation Abstracts International*, 49(9), 2512-A.
- Carlson, E., Lee, H., & Westat, K. S. (2004). Identifying attributes of high quality special education teachers. *Teacher Education and Special Education*, 27(4), 92-101.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.

- Grootender, P. (2005). *Self-directed teacher professional development*. Retrieved from <http://www.edu.Au/99601>
- Gustavo, W. C. (1992). *Community participation: Proceedings*. Columbia: Habinet.
- Hanushek, E. A., & Rivkin, S. G. (2010). *The distribution of teacher quality and implications for policy*. Retrieved from <http://www.jstor.org/discover/10.2307/27805002?uid=2&uid=4&sid=21103699433723>.
- Higgins, J. C. (1986). *Information systems for planning and control system: Concept and case*. London: Edward Arnold.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. T. (1976). *The human organization its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Mayera, D., Mitchell, J., Macdonald, D., & Bell, R. (2005). Professional standards for teachers: A case study of professional learning. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 33, 159-179.
- McKinsey. (2007). *McKinsey report on education*. Retrieved from <http://www.mckinsey.com>
- Muller, E., & Burdette, P. (2007). *Highly qualified teachers and special education: Several state approaches. (in forum: Brief policy analysis)*. Washington, DC: US.Department of Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.984

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวสายฝน ชำนาญเรียน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสบัณฑิต 58920926
ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู
ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยอยู่ใน
ความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็นประธานกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา
ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.985

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวสายฝน ชำนาญเรียน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสบัณฑิต 58920926
ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู
ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยอยู่ใน
ความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็นประธานกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.986

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวสายฝน ชำนาญเรียน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสบัณฑิต 58920926
ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู
ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยอยู่ใน
ความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ เป็นประธานกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านค่าย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
ประสบการณ์ทำงาน และวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของ
ข้าราชการครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่าน
ลงในช่องว่างที่กำหนด

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อ
การปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่แต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลการวิจัย
มาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของครูให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

สายฝน ชำนาญเรือน

นิสิตปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี

10-20 ปี

มากกว่า 20 ปี

3. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะ

วิทยฐานะชำนาญการ

วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในอำเภอบ้านค่าย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของท่าน
เพียงระดับเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาตนเอง						
1.	การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
2.	การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ					
3.	การเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู					
4.	การเขียนรายงานสรุปหลังจากการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา					
5.	การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่อยู่เสมอ					
6.	การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ					
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
7.	การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ และมีสติในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ					
8.	การนำสภาพปัญหาสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้					
9.	การจัดกิจกรรมสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
10.	การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
11.	การสอนซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดทางการเรียน					
12.	การให้ผู้เรียนประเมินตนเองและปรับปรุงตนเอง					
13.	การคิดค้นเทคนิคการสอนหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ที่ตอบสนองความแตกต่างความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
14.	การรายงานปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
15.	การจัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วนสอดคล้องสัมพันธ์กัน					
16.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
17.	การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการควบคู่กับคุณธรรมเสมอ					
18.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างหลากหลาย					
19.	การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
20.	การบันทึกหลังสอนเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน					
21.	การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหาและความสามารถของผู้เรียน					
22.	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน					
การประพฤติปฏิบัติตน						
23.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ					
24.	มีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งกาย วาจา ใจ					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
25.	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม จนทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา					
26.	ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน และเสียสละ					
27.	ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้เรียน					
28.	ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เมื่อผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตัวดี					
29.	สอดแทรกการปฏิบัติหน้าที่ดีแก่ผู้เรียนในกระบวนการเรียน การสอน					
30.	มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง					
การร่วมมือกับผู้อื่น						
31.	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ และเต็มใจ					
32.	ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ให้ความช่วยเหลือและพัฒนา เพื่อร่วมงาน โดยยึดความสามัคคีเป็นหลัก					
33.	ยอมรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน					
34.	มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนางานในโรงเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
35.	มุ่งมั่นพัฒนางานทางการศึกษาเพื่อชุมชน					
36.	ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ของกลุ่มแล้วนำผล มาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ					
37.	ยอมรับความคิดของผู้อื่น แล้วนำมาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ					
38.	อาสาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนางานตามความถนัดของตน					
การใช้ข้อมูลข่าวสาร						
39.	แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ตามสถานการณ์ ของสังคมที่เป็นปัจจุบัน					
40.	ติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครูมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
41.	นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม					
42.	การจัดระบบข้อมูลข่าวสารในทุก ๆ ด้าน เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน					
43.	นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ประกอบกิจกรรมการสอน					
44.	ให้บริการข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ					
45.	วิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง					
46.	การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่เพื่อนครู เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาความเป็นสาระ
ทางวิชาการ ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู
ในอำเภอบ้านค่าย ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1

ตารางที่ 17 ผลค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อที่	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณาของ				
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
1	2	3				
การพัฒนาตนเอง						
1.	การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรม ทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	การเป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา กิจกรรม ทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	การเขียนรายงานสรุปหลังจากการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	การจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่อยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
7.	การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ และมีสติในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	การนำสภาพปัญหาสถานการณ์ปัจจุบัน มาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	การจัดกิจกรรมสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3		
11.	การสอนซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดทางการเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	การให้ผู้เรียนประเมินตนเองและปรับปรุงตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	การคิดค้นเทคนิคการสอนหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ที่ตอบสนองความแตกต่างความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.	การรายงานปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
15.	การจัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการควบคู่กับคุณธรรมเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.	การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความถนัดความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	การบันทึกหลังสอนเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณาของ				
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
1	2	3				
21.	การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตรงตามเนื้อหา และความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ การเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การประพฤติปฏิบัติตน						
23.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	มีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งกาย วาจา ใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25.	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคุณธรรม และจริยธรรม จนทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน อดทน และเสียสละ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เมื่อผู้เรียนประพฤติ ปฏิบัติตัวดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.	สอดแทรกการปฏิบัติหน้าที่ดีแก่ผู้เรียน ในกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การร่วมมือกับผู้อื่น						
31.	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ และเต็มใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32.	ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาเพื่อร่วมงาน โดยยึดความสามัคคี เป็นหลัก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณาของ				
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
1	2	3				
การใช้ข้อมูลข่าวสาร						
39.	แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ตามสถานการณ์ของสังคมที่เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40.	ติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพครูมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41.	นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42.	การจัดระบบข้อมูลข่าวสารในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43.	นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ประกอบกิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44.	ให้บริการข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45.	วิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
46.	การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่เพื่อนครู เพื่อให้ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ของ เขต 1

ข้อ	ค่า r	ข้อ	ค่า r
1.	.58	24.	.63
2.	.62	25.	.58
3.	.48	26.	.77
4.	.56	27.	.62
5.	.68	28.	.60
6.	.65	29.	.59
7.	.82	30.	.67
8.	.84	31.	.64
9.	.76	32.	.44
10.	.72	33.	.57
11.	.76	34.	.56
12.	.75	35.	.47
13.	.64	36.	.69
14.	.76	37.	.61
15.	.68	38.	.73
16.	.70	39.	.44
17.	.69	40.	.58
18.	.71	41.	.50
19.	.74	42.	.67
20.	.65	43.	.40
21.	.59	44.	.56
22.	.63	45.	.70
23.	.50	46.	.57

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสายฝน ชำนาญเรียน
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 66/3 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557-2559	ครูอัตราจ้างโรงเรียนบ้านคลองขนุน ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ครูโรงเรียนวัดเนินพระ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การขนส่งระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา